

LETO
YEAR 42

misli

THOUGHTS

JUNIJ 1993

Naslovna slika: V Kočevskem Rogu edinstveni križ označuje pristop k glavnemu množičnemu grobu vojnih žrtev rdeče revolucije.

+ + +

Ne mine mesec, da bi upravnik MISLI ne dobil pisma, s katerim nekdo odpoveduje naš mesečnik. "Mama je umrla, mi pa žal ne znamo slovenskega jezika . . ." — "Oče je mrvouden in ne more več brati." — "Že dve leti družina ne živi več tukaj. Ne pošiljajte več lista!" — "Odhajamo domov . . ." In podobno. Za upravo ima vsako tako pismo žalostno vsebino. Z vsakim takim pismom je enega naročnika manj.

A življenje mora dalje. Dokler bo šlo, bo šlo. Z novimi naročniki našim vrzeli in ne morem reči, da pri tem ravno lenarim. Lansko leto sem vpisal 23 novih plačilnih naročnikov, letos do danes že 18, kar ni ravno slabo za izseljensko revijo.

Menim, da gre vsa izseljenska periodika po isti poti, saj drugače ni mogoče. Z dodanimi novimi naročniki se podaljšuje življenje in od nas vseh zavis. Skušajmo biti most ter posredujemo list prijatelju, ki ga še nimal!

Druga pomoč, življenjska injekcija MISLIM pa so darovi v Sklad in v tem — moram reči — ste naročniki zelo darežljivi. Vesel sem vas in hvaležen sem vam. S prihodnjim letom bo Avstralija prenehala z "Registered Mail". Še bo nekaj popusta z ozirom na število izvodov, a poštni stroški se bodo vsekakor občutno dvignili. Kako tolažilna je zavest, da ob razumevanju naročnikov list ne bo shiral zaradi financ.

— Urednik in upravnik

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poštnina v ceni knjig ni vključena, če vam jih moramo poslati po pošti.

UČIMO SE SLOVENSKO — I. del — Odlična metoda pouka mladine osnovnih šol — Melbournske učiteljice Draga Gelt, Magda Pišotek in Marija Penca — Cena 10 dolarjev. Res koristen dar mladim znancem.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA. I. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL. PART I. Cena 12 dolarjev. Žal je drugi del pošel in nove izdaje najbrž ne bo. Slovenian Research Center of America.

SLOVENSKO SLOVSTVO — BERILO (SLOVENIAN LITERARY READER) — A. L. Ceferin (ed.) — Cena 11 dolarjev.

SLOVENSKE NARODNE PESMI — SLOVENIAN FOLK SONGS — A. L. Ceferin (ed.) — Cena knjižice z audio-kaseto vred 6 dolarjev.

THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES — V angleščini je napisala slovensko zgodovino Draga Gelt. S številnimi slikami opremljena knjiga je izšla v Melbournu. Cena 22 dolarjev.

OBRISI DRUŽBENE PREOSNOVE — Knjiga zanimivih esejev Dr. M. Kremžarja (Argentina) o preosnovi družbe. Cena 10 dolarjev.

LJUDJE POD BIČEM — Trilogija izpod peresa Karla Mauserja iz življenja v Sloveniji med revolucijo in takoj po njej. Zares vredna branja. Zadnjo izdajo v štirih knjigah dobite za ceno 35 dolarjev.

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, II. del. — Zanimiva študija razvoja dogodkov 1941 — 1945 v Sloveniji. Spisal Stane Kos. Cena 27 dolarjev. (Cena za prvi in drugi del skupaj je 40 dolarjev.)

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. del. — Obsežno delo dr. J. Kolariča, podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh zajetnih knjig skupaj je 40 dolarjev. Samo zadnja knjiga (III. del) je 28 dolarjev.

POLITIKA IN DUHOVNIK — Zanimivo domače pisana avtobiografija pokojnega izseljenskega duhovnika v Angliji Msgr. Ignacija Kunstlja. Cena 3 dolarje.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO — Izjave prič o teharskih dogodkih v letu 1945 po končani revoluciji. Cena 4 dolarje.

PISMA MRTVEMU BRATU — Topli spomini na brata — Avtor je duhovnik lazarist Franc Sodja — Cena 12 dolarjev.

PRED VRATI PEKLA — Duhovnik lazarist Franc Sodja opisuje v živo življenje v ljubljanskih zaporih po končani vojni. — Cena 8 dolarjev.

JESENSKO LISTJE — Prva pesniška zbirka adelajdskega pesnika Ivana Burnika — Legiša. Ves dobiček je namenjen ljubljanski otroški bolnišnici. Cena 10 dolarjev.

misli

(THOUGHTS) Religious and Cultural Monthly in Slovenian language. Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji + Ustanovljen (Established) leta 1952 + Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji + Urejuje in upravlja (Editor and Manager) Fr. Basil Valentine, O.F.M., M.B.E., BARAGA HOUSE, 19 A'Beckett Street, KEW, Vic. 3101 — Naslov: MISLI, P.O.Box 197, KEW, Vic. 3101 + Tel.: (3)853 7787 — Fax (03)853 6176 + Naročnina za leto 1993 je 10.— dolarjev, izven Avstralije 18.— dolarjev, letalsko s posebnim dogovorom + Naročnina se plačuje vnaprej + Poverjenišтво za MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji + Rokopisov ne vračamo + Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema + Za objavljene članke odgovarja pisec sam + Stava in priprava strani (Typing and lay-out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Tisk (Printing): Distinction Printing Pty. Ltd. (Simon Špacapan), 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056 — Tel.: (03)387 8488 — Fax: (03)380 2141

Božje misli in človeške

Leto

42

Št.

6

JUNIJ 1993

Mesec dveh obletnic — stran 129

Rodnemu bratu — pesem

— Marjan Jakopič — stran 130

Govorica materinega jezika

— K.M./Kat. glas/ — stran 131

Kaj mi tu manjka — pesem

— Tone Kuntner — stran 131

Visoki gost med nami — Spored

obiska dr. P. Vencija — stran 132

Sem Drago Legiša . . . — Tone

Švigelj — zapisal Tine Velikonja

v reviji Zaveza — stran 134

Naš študijski Sklad in Trust

— Marija A. Senčar — stran 137

Kaj je ta večer pomenil meni

— pesem — Z. Fideršek — stran 138

Središče svetih Cirila in Metoda,

Melbourne — P. Bazilij — stran 139

Izpod Triglava — stran 142

Edinost, sreča, sprava . . .

Sprava s samim seboj

— P. Tone — stran 144

Središče svetega Rafaela, Sydney

— P. Valerijan — stran 146

Moj prvi greh — črtica

— Jelica Čokova — stran 148

Moje celice — zapiski iz zaporov

— Jožko Kragelj — stran 149

Naše nabirke — stran 149

Trdoživost S.I.M.

— TD v Sv. Slov. — stran 150

Središče svete Družine, Adelaide

— P. Janez — stran 152

Ministru sem pisal . . .

— Ignac Ahlin — stran 153

Z vseh vetrov — stran 154

Kotiček naših mladih — stran 156

Križem avstralske Slovenije

— stran 157

Pa spet nekaj uvoženega iz

Republike Slovenije — stran 128

Mesec dveh obletnic

MESEC JUNIJ imamo že od tistega nesrečnega junija leta 1945, ko so začele v tisočih padati nedolžne žrtve komunistične zmage nad slovenskim narodom, za mesec spomina. V izseljenstvu seveda — doma so začeli obhajati ta spomin šele zdaj po zmagi demokracije. Pa še v izseljenstvu je bilo vsa leta ob tem spominu čutiti pritisk od doma, ki je hotel sleherni misel na žrtve revolucije in povojnega časa utišati in zatreti. Kakor da bi se oglašala vest, ki so jo hoteli odgovorni s silo zadušiti, pa jo je mesec junij leto za letom znova oživil. Spomin je preprečil, da bi šel zločin genocida v pozabo, kar so hoteli njegovi krvniki. Kočevski rog in Teharje, pa krimski in ostali množični grobovi po slovenski zemlji naj bi bili pozabljeni za vselej . . .

Junij pa je tudi postal mesec praznovanja obletnice naše proglasitve narodne NEODVISNOSTI: datum 25. junija 1991 je z zlatimi črkami za vselej zapisan v zgodovino slovenskega naroda in proslavili ga bomo sleherni leto, dokler bo v deželi pod Triglavom živel slovenski rod svobodnjakov. Narod je odločil, njegovo vodstvo je le sledilo želji ljudstva. In že v naslednjih dneh, ob prvem napadu na slovensko neodvisnost, je narod pokazal tako enotnost v obrambi svojega, da se je čudil ves svet in so morali odpovedati v dobrem tednu tudi napadalci naše samostojnosti.

Junij — mesec trajnih spominov. Spomina žrtev stalinistične revolucije na Slovenskem in spomina narodne osamosvojitve.

So med Slovenci taki, ki upajo, da bo oklic samostojnosti v juniju prevladal ter zameglil spomin množičnih pokolov. In so drugi, ki se tega morda boje. Osebnost pa sem prepričan, da oba spomina lepo soubadata v junij.

Ne verjamem v slučaj, kajti pri Bogu slučajev ni. Bog se poslužuje človeških odločitev, da končno pride do izraza prav tisto, kar hoče doseči On. Zgodovina je polna teh dejstev, če le imamo odprte oči in trohico vere v božjo Previdnost.

Pri junijskih obletnicah vidim božji prst. Prav lepo se da uskladiti usakoletni spomin žrtev revolucije, zlasti vrnjenih in množično pobitih borcev proti predaji Slovenije komunizmu, ter spomin oklica samostojnosti dežele pod Triglavom. Naj simpatizerji bivše rdeče diktature — in teh je žal še nekaj med narodom — očitajo tem žrtvam "izdajalstvo", "sodelovanje z okupatorjem" in ne vem kaj še vse — zgodovina bo končno prišla do dna in povedala resnico, da so se borile

RODNEMU BRATU

/ Enemu izmed
dvanajsttisoč
zaznamovanih /

Prišla pomlad je lepa, z njo večeri,
ko zadišijo lipe pod vasjo;
zato tem sanjam, domovina, ne zameri,
saj mi nocoj, kot ono je pomlad, hudo.

Na tujem pragu ta večer postajam
in štejem leta, njih obraze znane;
tam od Vetrinja, Kranja do Ljubljane
sledim krvavim, križevim postajam ...

Gorijo zvezde, lepe kot planike,
ki takrat krvavele so z nočjo,
ko umirajočih so nosile krike,

molitve zadnje Stvarniku v nebo,
ko padali ste, fantje, v kraške jame,
umirali za narod, zate, zame ...

Marjan Jakopič

in padle že takrat prav za to, kar si je zdaj narod izvolil: odklon od enoumja komunistične diktature v svobodo zdrave demokracije, v samoodločanje naroda, ki naj bo samostojen na svoji zemlji. Vsak odpor je bil borba proti komunističnemu sistemu, ki je izrabil najtežjo dobo naroda — okupacijo, da je z masko OF in z mitom NOB-a lovil v kalnem ter ujel tisoče v svoje mreže. Za svoje spoznanje, da je komunizem zlo, ki ne bo prinesel narodu nič dobrega, so ti borci dali svoja življenja narodu na oltar.

Vedno sem bil prepričan, da je mučeniška kri tolikih našemu narodu izprosila, da je kljub vsem pritiskom in krivicam Cerkev na Slovenskem obstala. "Kri mučencev — seme novih kristjanov!" Tertulijanov izrek, ki se je uresničil tudi pri nas. Enako pa sem prepričan, da nam je mučeniška kri tisočev zdaj izprosila tudi pot v samostojnost. A božji mlini meljejo počasi, pa gotovo. Treba je bilo pol stoletja trpljenja in žrtev pod diktaturo, da je narod končno prišel do spoznanja in se odločil prav za to, za kar so padli protikomunistični borci.

Zato bo junij ostal mesec njihovega spomina — poleg spomina mejnika naše narodne samostojnosti.

Tudi Triglav, najvišji vrh Slovenije, je v juniju 1991 oznanil njeno samostojnost

Naj je Soča nas zibala,
Dravski ali Savski tok,
vendar le v Slovenji stala
zibka vseh je nje otrok!
/Simon Gregorčič/

GOVORICA MATERINEGA JEZIKA

"Najbolj me boli, da se ne bom nikoli mogel do konca pogovoriti s svojima otrokoma. Drug jezik govorimo in različnima deželama pripadamo..."

KAKO čudno, da sem šele na drugem koncu sveta, ob gornjem stavku, izgovorjenem pod vročim avstralskim soncem, spoznala bistvo jezika, ki ti je bil ob rojstvu dan: samo v tem jeziku lahko izpoveš sebe prav do dna. Šele tako daleč od samoumevnosti slovenske besede, prek usod tistih, ki so se ji izneverili, daleč od slovenskega sveta, sem se poglobila vanjo.

Materin jezik je danost, pa vendar posebna milost, pogojena z ljubeznijo. Že apostol Pavel v prvem pismu Korinčanom pravi: "Ko bi govoril človeške in angelske jezike, ljubezni pa ne bi imel, sem brneč zvon in zveneče cimbele." Prav tako lahko jezik, v katerem zlogujemo prve besede, v njem premišljamo in molimo, brez ljubezni iz nas zazveni razglašeno, popačeno, brez melodije.

Samoumevno se nam zdi, da govorimo slovensko. Manjkrat pa se vprašamo – kako govorimo? Koliko časa posvetimo svojemu jeziku, pa naj bo to branje, pisanje, govorjenje. Kakšen je naš besedni zaklad in ali se dovolj trudimo bogatiti ga. Katerim tujkam smo podlegli in katere fraze, vljudnostne ali kar tako, so nas že zaslužnile. Ali kdaj prisluhnemo, kako govorijo ljudje – z nami in okrog nas?

Se vedno ostaja zavito v skrivnost, kaj nam vcepi to ljubezen do materinega jezika. Morda še največ prispeva vzgoja, vse pravljice, ki so nam jih starši prebrali, pesmice, ki so nam jih zapeli, opažnja, ki so jih

delili z nami, ko smo bili majhni, še danes odslikavajo v našem govorjenju. Izobrazba v tej skrivnosti ne igra posebne vloge. Koliko je povsem neukih, preprostih ljudi, ki nas očarajo, ko spregovorijo, in koliko takšnih z doktorskim imenovanjem, za katere bi bilo bolje, da nikoli ne bi odprli ust. In spet koliko onih, ki "govorijo" kar nekaj svetovnih jezikov, zmrdujoč se nad majhnostjo slovenskega jezika in skromnostjo njegovega izražanja, ki jim prav zato nikoli ne bo razodel svoje veličine.

Tudi na okolje se ne moremo zanesti. So ljudje, ki po dolgih letih življenja v tujini govorijo slovensko ne le tekoče, marveč s pravcatim žarom. In v tem jeziku vzgajajo tudi svoje otroke. In oni drugi, ki iz želje postati eno s tistim narodom, povsem zavestno izrinejo iz spomina materino besedo. Ampak to ni nič novega, to se v milejši obliki dogaja tudi pri nas, v veliki želji razumeti se z Evropo in svetom. Govoriti "isti" jezik, ki nas bo z izgubljanjem lastnega vedno puščal na pol poti.

Skrivnosti, zakaj imeti rad, zakaj ljubiti svoj jezik, še dolgo ne bomo odkrili. Vsaj skupaj ne. Morda se bo razkrila posameznikom, vsakemu drugače, a skoraj gotovo ob težkih ali že zamujenih trenutkih. Kot tistemu očetu, ki se na začetku tega sestavka žalostno izpoveduje: "Najbolj me boli, da se ne bom nikoli mogel do konca pogovoriti s svojima otrokoma."

K. M.

KAJ MI TU MANJKA

Kaj mi tu manjka
v tuji prsti!
Ukoreninile so se
korenine
in udomačil sem se
med drugimi
v vrsti.

Le diham težko
in vedno teže,
kot da mi vsako leto
nekdo
novo,
zdravo vejo
poreže.

TONE KUNTNER

Sem Drago Legiša...

Po pripovedi TONETA ŠVIGLJA zapisal Tine Velikonja
v reviji "Zaveza", glasilu Nove slovenske zaveze

31. maja 1945 – Teharje

"Sem Drago Legiša, rojen 18. 1. 1925, doma iz Devina pri Trstu. Na gimnazijo sem hodil v Gorici. Lani poleti sem bil na počitnicah kot že večkrat poprej pri stricu Ivanu Bičku v Ilirski Bistrici, pa so me mobilizirali k domobrancem."

"V skupino C!"

21. junij – Teharje

Prebudili so me koraki straže. Prva nočna izmena. Ura je torej deset. Že nekaj dni ni transportov, kot da so na nas pozabili. Ostalo nas je še kakih 500. Končno imamo dovolj prostora, da ni treba paziti, kam z nogami. Polna luna na jasnem nebu. Videti smo kot črke neznane pisave, razmetane in razkročene vsaka po svoje, z višine pa kot sivozelena lisa sredi barak, izgubljena v temno zelenem luninem morju. Tri tedne že ležimo na tem šodru, z močmi smo pri koncu. Doslej smo pobirali zjutraj le tiste, ki so umrli zaradi udarcev ali strellov, zdaj pa tudi take, ki jih zmanjka kar tako, nenapovedano, predvsem hruste. Svet je neresničen, menjavata se vroča dnevna in hladna nočna mora. H kotlu nas ženejo dvakrat na dan. Zjutraj dobivamo rjavo tekočino brez okusa, kavo, popoldne pa brele rumenkaste pomije, v katerih plavajo trakovi suhega zelja, juho. Lakote ne čutimo več. Zadnje dni so nam dali celo nekaj kruha, ki se nam zatika v grlu. Žeja je hujaša.

To noč bomo bežali. Dan smo preživeli kot izgubljeni. Sonce je zlohotno žgalo, vodo smo dobili šele zvečer. Spet so iskali oficirje. Pri vratih na severnem koncu naše ječe na prostem že preži Ivan Korošec s svojo peterico. Ure so nam začeli pobirati že Angleži in nimamo nobene. Ravnali se bomo po straži. Napadli bomo po drugi menjavi nočne straže, takoj po drugi uri. Do takrat mora naša skupina, zbrana na južnem robu, prititi na drugo stran mreže. Ne bo nam treba plezati čez, v mreži bomo napravili luknjo. V žepu ima trioglato pilo. Popoldne so nam jo vrgle ženske iz barake. Nekaj so izvedele.

Pred nami so trije stražarji. Vidimo samo enega. Sedi desno pod poveljniško barako pod slepečo svetilko. Drugi mora biti nekje na levi pri stranišču za civiliste, tretji pa na stražnem stolpu v jugovzhodnem kotu taborišča. Stražar pred nami je oddaljen največ

20 metrov. Ni starejši od 17 let. Gotovo je skojevec, mobiliziran po 1. maju. Ti so najhujši. Nekaj si žvižga, poseda, vstaja, hodi sem in tja ob baraki.

Pripravljamo se na pot. Nekateri se sezujejo, da jih ne bo slišati. Šli bodo naprej. Nase navlečemo vse, kar imamo. Roke morajo biti proste. Pavlič mi namigne, naj začnem. Plazim se k mreži. Bolščim v stražarja, ki ki raste in postaja vedno večji. Prehajam na prepovedano ozemlje, na enometrski pas ob mreži. Prve dni so se zabavali s tem, da so streljali po tistih, ki jih je množica izrinila na rob. Zdaj raje hodijo kar med nas in si izbirajo žrtve za svoje nove igre. Danes so si privoščili kaplana Poldo. Vseeno gre z nami, čeprav je ves v modricah.

Pri mreži se obrnem, ovijem s cunj po prvo žico čisto pri tleh in pilim. Luna je v zenitu in zdi se mi, da je svetlo kot podnevi. Stražar sedi in je obrnjen proti meni. Luč ga slepi in sem zanj neviden. Ko prepilim žico do polovice, z zvijanjem lomim ostanek, trgam, razmaknem robova. "Zzzzzzz . . ." zapoje žica. Preveč hitim. Stražar vstaja, lovi glasove, se spet vsede in nasloni na brzostrelko. Čakam, morda bo zaspal. Zavijem v krpo naslednjo žico, pilim, zvijam, razpletam. Bojim se, da gre prepočasi. Ob dveh moramo biti čez. Za mano šepet. Kaj išče tukaj Ivan? Nadaljujem pomirjen, saj se ne mudi. Zdaj vem, da bo počakal. Stražar se prebuj, vstane in se oddaljuje ob baraki proti taboriščni cesti. Razpletam zadnje žice, zavijem konce navzven. Dovolj bo. Zlezem nazaj k skupini. Ivan je povedal, da se na njihovi strani stražar divje spreha in opreza, kot da nekaj sumi. Ne bo se ga dalo presenetiti. Zaslišimo ostale. Vračajo se preko spečih, ki onemoglo stokajo, zakaj ni miru.

V pol ure smo vsi nared. Luna zahaja za hribom, smo že v senci. Vsak čas se bo zamenjala straža. Eden za drugim zlezemo skozi odprtino. Otipavamo kamenje. Stražar se spreha, se nenadoma obrne in zavpije: "Stoj!" Grabimo kamenje in se poženemo proti njemu z nečloveškim tuljenjem: "Juriš, huraaa!" Pred letečim kamenjem beži za barako. Obrnemo se v levo proti ogradi. Zagledamo tudi drugega stražarja in ga napademo s kamenjem. Komaj nam uide in se skrije za stranišče. Naskakujemo kolobarje bodeče žice in plezamo čez mrežo. Padam in se zvpenjam, trgam se

od žice, ki me grabi in zadržuje. Bodeče žice na vrhu mreže ne čutim, čeprav se mi zadira v dlani. Omahnem v globino, spet na kolobarje, ki omilijo padec, pa me neusmiljeno oklenejo. Taborišče je oživel. Streljajo vseprek. Za nas ne vedo, od kod smo se vzeli in kam spadamo. Zdi se jim, da gre za napad od zunaj.

Bežimo v hrib in po pobočju proti vzhodu. V začetku smo bili vsi, zdaj pa nas je samo osem. Kje so ostali? Ko nam zmanjka moči, brez sape obstanemo. Opeko je zadelo v prsi in si tišči krvavečo rano. Streljanje in rakete z vsem strani. Smo že nekaj kilometrov vzhodno od cerkvice, ki nas je vabila vsak večer. Svita se. Skrijemo se po grmovju, počivamo ves dan in čakamo noči.

27. junij – Savinja

Včeraj smo padli v zasedo in se razbežali. Z Nikom Korošcem sva ostala sama. V temi se spuščava proti reki. Preoblečen sem v civilno obleko, ki jo kot urezana zame. Odkril sem jo v prazni kmečki hiši. Niko je še v uniformi. Postala sva si kot brata, čeprav vem, da bi raje bežal z Ivanom. Savinja je ozka in deroča. Na desni je večje osvetljeno naselje. Mora biti Laško. Prebija se med grmičevjem po ozkem levem bregu nad železnico proti jugu. Rimske Toplice. Nekje za njimi se struga razširi. Sezujeva se in slečeva hlače. Bredeva brez strahu. Voda je hladna, a ne ledena. Nikjer nama ne sega nad kolena. Na suhem se oblečeva in obujsva. Oprezno prečkava cesto in v breg. Strmina je skoraj prepadna. Iščeva prehode, se oprijemava grmičevja in pritlehnih dreves. Ljubeče si podajava roke in si pomagava.

Proti jutru prideva do osamljene hiše. Starejša ženska nekaj brklja po štedilniku.

"Dobro jutro, mamca. Imate kaj za jesti?"

Da nima, pač pa je dovolj hrane v sosednji hiši.

Nadaljujeva hojo v breg. Druga hiša je oddaljena komaj 50 metrov. Kako, da je nisva prej opazila? Takoj za vogalom moški z nastavljenno puško: "Stoj!"

"Kaj vendar počenjate! Vračava se iz internacije. Z vlaka sva izstopila, da si poiščeva hrane."

Postrani opazujem Nika, kako se odmika. Moža še naprej prepričujem, da nisva v Celju dobila nič. Niko skoči, se utopi v strmini in izgine v gozdu. Možak me čvrsto zagrabi, kliče, v tem že strelja za beguncem. Prikaže se jih več, vsi so oboroženi. Povežejo mi roke na hrbtu in me ženejo v Zidani most.

"Sem Drago Legiša, star 20 let, doma iz Devina pri Trstu." Pripravljeno imam še ostalo: "Pogosto sem zahajal na počitnice k stricu Ivanu Bičku v Ilirsko Bistrico. Tam so me lani poleti pobrali Nemci in odpeljali na prisilno delo v Avstrijo, Völkermarkt – Veli-

kovec, Fischerstrasse 6. Tega človeka ne poznam. Srečala sva se na vlaku. Ne razumem, zakaj je zbežal."

7. julij – Celje

Že peti dan me imajo v Starem piskru skupaj s kriminalci. Ves dan si pripovedujejo šale, ali pa se sporečejo za nič. Ob včeraj sta v celici tudi dva mladoletna domobranca. Slišal sem ju šepetati med seboj, kako so v Teharjah domobranski oficirji jurišali in pobegnili. Ne izdam se. Sumljivo se mi zdi, ker me še niso zaslišali. Ali preverjajo podatke? Postaja nevarno.

Odločim se, da grem z igro do konca. Protestiram pri stražarju, čemu me zadržujejo in naj že vendar nekaj ukrenejo. "Zakaj me imate zaprtega? Kaj ni dovolj leto prisilnega dela pri Nemcih?"

Zaleže. Vodijo me po hodnikih in stopnicah na poveljstvo mesta. Komandant, uglajen partizanski stotnik, mi nakaže z roko, naj se usedem za mizo njemu nasproti.

"No, kaj je tvoja zgodba?"

"Sem Drago Legiša . . ." pripovedujem počasi in prepričljivo. Končam, kako sem svojega spremljevalca spoznal šele na vlaku.

TEHARSKI KRIŽ na kraju, kjer je stalo zloglasno taborišče. V spomin tisočev, ki so šli od tu v smrt

Ob naših dejavnostih bi omenili tudi dobrodelno večerjo v dvorani sydneyškega slovenskega Verskega središča v Merrylandsu dne 13. februarja 1993, ki je bila pripravljena s pomočjo Youth Production, Župnijskega pastoralnega sveta, kuharja Petra Botrosa, tiskarja g. Friščiča in še in še mnogo drugih.

Potrebno je omembe, da smo 1. marca 1993, ko so se predavanja na univerzi uradno začela, ostali brez lektorice gdč. Aleksandre Bizjak. V začetku januarja letos je namreč na hitro s svojo študentsko vizo odšla v Slovenijo. Sestra ji je namreč sporočila, da je mama zelo bolna. Pred odhodom si ni uredila potrebnih dokumentov za ponovno vstopno delovno vizo. Na našo veliko srečo je delo lektorja začasno prevzel g. Leon Krek, ki se ga še vsi dobro spominjamo kot prvega predsednika Slovenskega študijskega Sklada. Tudi prof. K. Goesch ga je z veseljem sprejel. Ne smemo pozabiti, da je prav g. Leon Krek prvi s svojim izrednim navdušenjem in prepričanjem v slovenski lektorat začel resna pogajanja z univerzo Macquarie. Delo lektorja opravlja zelo vestno. Vsi, študentje in univerza, so zelo zadovoljni z njim.

Naj še povem, da smo se udeleževali in aktivno sodelovali tudi na vseh sestankih sydneyškega Šolskega odbora ter Slovenskega Narodnega Sveta za NSW. Udeležili smo se kot delegati celo Avstralsko slovenske konference v Canberri in se predstavili z referatom o šolstvu.

V odbor smo tudi pridobili izredno delovne člane, kot so Edda in Ivan Frank, Edith Pupaher, Anton Kraft ter Franc Mikel. Vsem posebna zahvala in želela bi, da še naprej ostanejo v našem odboru.

Slovensko društvo Sydney (SDS) je podelilo tri štipendije v skupni vsoti 2.050.— dolarjev, naš Trust pa eno v vrednosti 450.— dolarjev. Vsem štipendistom smo čestitali in jim želimo veliko uspeha pri študiju.

Ne morem se zahvaliti vsakomur posebej, vendar moram kot predsednica Sklada in Trusta poudariti še enkrat, da brez članov in darovalcev in brez tako poštvalnih ter delovnih članov odbora ne bi nikdar zmogla vsega tega dela. Vsi skupaj smo lahko ponosni na izredne uspehe.

Dela je bilo in ga še bo zelo veliko, zato je moja prošnja, da živo sodelujemo med seboj in da si vedno pomagamo. Občni zbori in razni sestanki naj ne bodo naša obveznost, temveč naša dobra volja in želja, da pridemo skupaj in da skupno tudi nekaj naredimo. In to ne, ker moramo, pač pa, ker to hočemo, ker zares verjamemo v to, kar delamo. Nobena prisiljena stvar ni dobra. Tako je tudi z nami in našo mladino. Ko so otroci majhni, jih s svojim zgledom in ljubeznijo vodimo na pravo pot, po kateri bodo šli, ko odrastejo. Takrat se odločajo sami. Nekateri še hočejo dobrih nasvetov, drugi vzamejo resničnost življenja v svoje roke. Taki smo bili tudi mi sami.

MARIJA A. SENČAR
predsednica Sklada in Trusta

Kaj je ta večer pomenil meni?
Pomenil je sonce, travnik zeleni . . .
Pomenil je stari most nad reko Dravo,
in Lent, kjer smo včasih sedli na kavo.

Pričaral je vsako drobno cesto,
ki pelje izpod Pohorja v mesto.
Pričaral spomin je na prvi sneg,
ko otroci drveli s sanmi smo v breg . . .

KAJ JE
TA VEČER
POMENIL MENI
/Ob nastopu Alfija Nipiča,
Melbourne, 14. 5. 93/

Kaj je ta večer pomenil meni?
Pomenil je nagelj, rožmarin zeleni.
Ta večer so lipe cvetele,
misli so z dragimi spet se objele.

Ta večer je slovenska pesem donela,
bila je kot sreča, ki srce je objela.

Kaj je ta večer pomenil meni?
EN SAM MARIBOR ZELEN!

ZDENKA FIDERŠEK

PATRU Valerijanu sem topot čestital, da mu ni bilo treba zabeležiti nobene smrti. Žal ne morem čestitati sebi: s pogrebi pri nas kar ne znamo končati. Naj se najprej ustavim pri pokojnih!

V nedeljo dne 23. maja je v St. Vincent Hospitalu zaključil svoje zemsko potovanje VILJEM JANIČ, rojen 10. februarja 1935, Nuskova v Prekmurju. V Avstralijo je prišel preko Avstrije leta 1959. Tri leta kasneje (1962) se je poročil v farni cerkvi Srca Jezusovega v Kew z Emo Klemenčič z Mute ob Dravi. Dom sta si uredila v Doncastru, delal pa je Viljem preko trideset let pri SEC. Kot inštruktor je poučeval vajence v električarski stroki. Njegov predmet je bil o podzemskih kablilih visoke napetosti. Viljem je bil mirnega značaja in se je zato hitro priljubil vsakemu, ki ga je srečal. Poleg žene ga bosta pogresala oba sinova, John in Viljem, četudi že poročena.

Pred nekaj leti je bil pokojni na operaciji srca. Na pravili so mu "by-pass". Zdaj bi moral na operacijo, da mu del zamenjajo, a je žal bil komaj nekaj dni prepozen. Rožni venec ob krsti smo zmolili v naši cerkvi v četrtek 27. maja, naslednji dan po pogrebni maši pa smo njegove zemske ostanke spremili na keilorsko pokopališče. Poleg žene in sinov z družinama žaluje tudi brat Janez, ki živi poročen v St. Albansu.

Nepričakovano nas je zapustil komaj 32-letni VINKO SKRABA, ki je živel v enem domačih stanovanj v Kew, ne daleč od staršev. Oče Janez je zdaj v Sloveniji, mama Anica (Zinka) pa je v nedeljo 6. junija po osmi maši našla sina v krvi mrtvega v stanovanju. Že nekaj dni je krvavel iz ust, a ni hotel zdravniške pomoči. Po vsem videzu sodeč je bruhal kri in izkrvavel. Vinko je bil rojen 27. septembra 1960 v Melbourneu. Vso svojo mladost je preživel med nami. Sestra Silvestra ga je učila harmoniko, bil je gojenec Slomškove šole in nastopal na našem odru, več let je ministriral in pel pri Glasnikih. Med mladino svojih let je bil priljubljen. Bil je študent St. Xavier College-a v Kew in nato Swinburne univerze v Auburnu ter je začel delati v elektronski industriji (Design Draftsman). Leta 1968 se je v naši cerkvi poročil z Margaret Frančič, a zakon žal ni uspel. Vinko je postajal bolan: vedno bolj vase zaprt, izgubil je zanimanje za delo in pri tem je tudi odklanjal zdravniško pomoč. Vse to je privedlo do preane smrti v najlepših letih življenja, ko je imel takorekoč še vse pred seboj. — Rožni venec ob krsti smo zmolili v naši cerkvi v četrtek 10. junija, na predvečer pogrebne maše, po kateri smo pokojnikovo truplo spremili na pokopališče v Kew. Poleg staršev zapušča še brata Florjana z družino, za njim žaluje Margaret in sorodniki.

Kar dvakrat je tokrat smrt obiskala tudi naše poželje, najprej Milduro, nato še Wodongo.

Misli, junij 1993

SV. CIRIL in METOD MELBOURNE

Fr. Tone Gorjup, O.F.M.,

Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,

SS. Cyril & Methodius Slovene Mission,

Baraga House, 19 A Beckett St., Kew, Vic. 3101

Tel.: (03) 853 8118 in (03) 853 7787

Fax: (03) 853 6176

Dom počitka m. Romane — Mother Romana Home

11 — 15 A Beckett St., Kew, Vic. 3101

Tel.: (03) 853 1054

V Milduri je dne 8. maja letos umrl rojak OTO KASTELIC. Rojen je bil v Ljubljani 10. decembra 1916. V Avstralijo se je zelo verjetno priselil leta 1954, ali pa v bližini tega leta. Njegova žena Frančiška, s katero sta imela pet otrok, je avstrijskega rodu. Oto je delj časa bolehal za pljučnim rakom, ki je končno zahteval svojo žrtev. Bog ga je rešil trpljenja. Pokopali so ga 14. maja iz župne cerkve, zadnji domek na zemlji pa je dobil na pokopališču v Milduri. Naj mu bo lahka avstralska zemlja!

V Wodongi pa sem na četrto majsko nedeljo, ko smo imeli redno slovensko mašo, zaman iskal na domu MARIJO ČANČER. Zvedel sem, da je bolna, da je bila že nekaj časa pri svoji hčerki Martini v Albury, NSW, zdaj pa je pri Partlovih v Wodongi. Res sem jo po večerni maši dobil tam. Potožila mi je, da je noge nočejo več nositi. Partlovi so mi povedali, kar so zvedeli od doktorja, da so ugotovili tumor v glavi. Marija je umrla prej kot smo pričakovali: iz tega se je preselila v boljši svet 4. junija na domu hčerke Martine v Alburyju. Pogrebno mašo smo imeli v torek 8. junija v cerkvi sv. Avgustina v Wodongi, nato smo njene zemske ostanke spremili na krajevno pokopališče, v grob njenega moža Luka, kjer bo čakala vstajenja.

Blaga pokojnica je bila rojena 28. oktobra 1922 v Ščavnici (hčerka mi ni vedela povedati ali v Spodnji ali v Zgornji) v Slovenskih goricah. Njeno dekleško ime je Lorbek. Leta 1946 se je pri Sv. Ani v Slovenskih goricah poročila z Lukom Čančerjem iz Savinjske doline. Po sili povojnih razmer se je mož umaknil v Avstrijo, kamor je po nekaj letih šla tudi Marija z obema otrokoma. Leta 1955 je cela Čančerjeva družina emigrirala v Avstralijo in končala svoje potovanje v Bonegilli, od koder so se kmalu preselili v bližnjo Wodongo in si tam ustvarili prijeten domek.

Pokojnica je bila vsa leta znana po svoji gostoljubnosti. Rada je postregla vsakemu, ki je prišel v hišo in teh je bilo veliko. Tudi nas slovenske duhovnike je rada sprejemala. Vedela je, da prihajamo s preko 300 kilometrov dolge poti, da nas je vožnja izmučila in je želodec prazen. Pa še popotnico je pripravila vedno, "da ne boste lačni na poti domov," kot je rekla. Od moževe smrti v februarju 1989 je živela sama, saj sta otroka, Martina in Filip, že poročena. Računala je, da bo lahko še nekaj let skrbela za hišo in vrt, a prišlo je drugače. Naj ji dobri Bog poplača za vse, kar je zaslužnega storila v življenju!

Vsem žalujočim za pokojniki iskreno sožalje. Naj jih tolaži zavest, da prinese smrt le začasno ločitev. Pokojne priporočam vsem v spomin pred Gospodom.

+ Krst morem tokrat omeniti v našcerkvi en sam: dne 29. maja je krstna voda oblila glavico dečka, novega člana istrske družine Mira Žužiča in Effemije r. Peteh. Ime mu bo **Matej (Mathew)**. Prinesli so ga h krstu iz Eppinga.

Čestitke družini, dečku pa obilo božjih milosti na življenjsko pot!

+ In poroke? Tri moram omeniti. Prva je bila v naši cerkvi, ostali dve drugje.

Dne 29. maja sta se srečala pred našim oltarjem **Steven Alexander Robertson** in **Kristina Vidovič**. Ženina po priimku sodeč lahko daste med Avstralce (rojen v Melbourneu, okraj Ivanhoe), nevesta pa je zrasla med nami in je hči bivšega Baragovca Janeza Vidoviča in Hilde r. Buček. Pogrešali jo bomo pri nedeljski osmi maši, katero je obiskovala s starši in bratom Johnnyjem redno dolga leta. Rada je prinesla k oltarju mašne darove kruh in vino, na nedeljo pred poroko je pa celo namesto brata pobirala po cerkvi. Kristina je bila rojena v Carltonu, krščena pa pri nas. Lepo, da je ostala slovenski cerkvi zvesta tudi ob poroki.

Dne 12. junija sem v cerkvi sv. Monike, Moonee Ponds, poročil mladi slovenski par, ki bi se moral poročiti že prejšnji mesec, a je zaradi požara ostal brez strehe za poročni obed. No, sta pa ta dan prav tako glasno in odločno izrekla svoj "Da!" Ženin je bil **Johnny Iskra**, rojen v Prestonu. krščen v Northcote, zdaj pa živeč v Reservoirju. Oče Ivan Iskra je že pokojni, mama pa je Isabella Vita, italijanskega rodu. Nevesta je **Irena Kalčič**, rojena v Footscrayu in krščena pri nas, živela pa je doslej pri starših Emilu Kalčič in Mariji r. Valenčič v East Keilorju.

Teden prej, na nedeljo 6. junija, pa sta si v cerkvi sv. Brigitte, North Fitzroy, obljubila zakonsko zvestobo **Frank Fekonja** in **Daniela Leda Bisicchia**. Ženin nam je dobro poznan, saj je sin znane družine Franca in Tereze Fekonja, krščen v kapeli Baragovega doma

(takrat še nismo imeli cerkve) in pred leti mnogo med našo mladino.

Vsem trem parom na življenjsko pot naše molitve in najboljše želje! Božji blagoslov naj bo z njimi!

+ **Materinska proslava** je bila letos bolj preprosta, ker imamo žal premalo otrok v Slomškovi šoli. Tudi Glasnikov trenutno ni, folklorna skupina Rožmarin pa je po odhodu dosedanje voditeljice Ivanke Kropich komaj spet začela z vajami pod vodstvom učiteljice Viki Mrakove. Alenka in Paul Paddle pa nas na odru vedno znova presenetita s svojim odličnim nastopom petja in glasbe. Prostovoljni prispevki pri vhodu so prinesli 175.— dolarjev, srečolov s torto Ivana Mejača (Hvala, Ivan, bila je odlična!) pa 149.— dolarjev. Ti vsoti smo namenili za dodatne omare v Baragovi knjižnici. Naj povem, da jih je Brnetov Tone že prebarval. Ta teden jih bo še enkrat, potem gredo na svoje mesto. Tonetu hvala za lepo delo!

+ Za kosilo upokojencev na tretjo v maju smo sklenili, da bo v obednici Baragovega doma namesto v zdaj dokaj mrzli dvorani. Doslej je pripravljala ta kosila Antonija Plesničar s pomočnicami, a je bilo preveč za ena ramena. Za maj je prevzela kuhinjo Angela Povh s pomočnicami in Bog povrni vsem! Za junijsko kosilo upokojencev pa je obljubil prevzem kuhinje Ivan Mejač.

+ Med mašo binkoštna nedelja (30. maja) so se naši skupnosti predstavili letošnji prvoobhajanci. P. Tone jih pripravlja na prejem prvega obhajila. Ob koncu maše so prinesli svoje duhovne šopke pred podobo Marije Pomagaj. — Po praznični maši smo zapeli litanije majniški Kraljici v čast.

+ Vsako prvo nedeljo v mesecu je deseta maša mladinska. Trenutno ni mladinskega petja, a mladina bere berila (v lepi slovenščini) in pripravi ter predstavi prošnje za vse potrebe.

Posebna mladinska maša bo 25. julija ob desetih. Naša mladina je povabila geelongške mladince, da se ji pridružijo. Bog daj, da bi srečanje lepo uspelo.

+ Presenetila me je omemba v Oznaniu, da je naša SYG (Slovenian Youth Group) "začela novo sezono v nogometu". Oprostite mojemu slabemu poročanju, ker nisem več na tekočem, kaj se pri nas dogaja. Fantom želim tudi na športnem polju obilo uspehov. Kako so doslej zmagovali ali prinašali domov poraze, pa vam ne znam povedati.

O pikniku mladinske skupine lahko berete v Kotičku mladih. P. Toni je vodil mladinsko skupino tudi na planinsko turo: plezali so na Sugarloaf Peak. In še imajo v načrtu izlete v naravo v julijskih počitnicah, kakor tudi na sneg.

+ Na Telovo, 13. junija, smo imeli procesijo okrog cerkve z Najsvetejšim in nato na vrhu stopnišča blagoslov. Tako delamo že vsa leta, odkar imamo cerkev. Vsaj majhen spomin na procesije, ki smo jih bili vajeni v domovini. Letos je nosil Najsvetejše pri procesiji in imel praznično mašo p. Toni. Jaz sem bil, ker je bila druga nedelja, v Geelongu in St. Albansu.

+ P. Valerijan vedno sproti spominja, kje in kdaj so izven Sydneya redne slovenske maše. Mi tega ne delamo, pa morda bi bilo dobro vsaj od časa do časa tudi to omeniti. Geelong ima slovensko mašo redno na vsako drugo nedeljo v mesecu ob 11.30. Cerkev sv. Družine, Bellpark. St. Albans pa isto (drugo) nedeljo v mesecu popoldne ob petih v cerkvi Srca Jezusovega. Kako lepo bi bilo, ko bi se okoliški rojaki tega bolj zavedali. Lahko ni napolnili cerkev.

Redna slovenska maša v Wodongi je vsaki drugi mesec na četrto (ne zadnjo, kadar je pet nedelj!) nedeljo (januarja, marca, maja, julija, septembra in novembra) ob sedmih zvečer v cerkvi Srca Jezusovega. Prilika za slovensko spoved posebej pred veliko nočjo in božičem. — Enako v Morwellu (v februarju, aprilu, juniju, avgustu, oktobru in decembru, v decembru na tretjo nedeljo namesto četrto, skupno z božičnim spovedovanjem). Vselej ob sedmih zvečer v cerkvi Srca Jezusovega.

Slovence v Morwellu moram pohvaliti: malo jih je,

a so redni. V Wodongi pa bi želel boljšo udeležbo. Duhovnik napravi preko 300 kilometrov — ni lepo, da mnogi tega ne znajo ceniti.

+ Na prvo nedeljo v juliju, 4. julija, bomo praznovali naša cerkvena zavetnika sv. brata Cirila in Metoda. Viktorijčani boste prejeli pred praznikom posebno pismo z vabilom. Gospodinje pa spet naprošamo za dobrote na skupno mizo, saj imamo že vsa leta po cerkveni slovesnosti tudi zakusko v dvorani za vse.

+ Letos nas čaka še eno praznovanje v zvezi z našo cerkvijo: **25-letnica njene blagoslovitve, srebrni jubilej, ki ne sme mimo nas. Slavili ga bomo na tretjo nedeljo v oktobru.** Več o tem bomo poročali kasneje.

+ Kot omenja tudi p. Valerijan, bo letošnji devetnajsti **MLADINSKI KONCERT** v priredbi verskih središč v soboto 25. septembra v Sydneyu. Naj spomnim našo mladino, da prične misliti, kaj bo predstavila na letošnjem koncertu. Čas hitro teče — ne sme nas prehiteti!

+ Drugje berete lahko spored obiska **dr. Petra Vencija, vladnega tajnika za Slovence po svetu.** Med nami v verskem središču bo ob dviganju zastave na dan obletnice oklica samostojnosti Slovenije (petek 25. junija), na soboto 26. junija in v nedeljo dopoldne, ko ga bo mogoče po deseti maši osebno srečati.

Dobrodošel v verskem središču! — P. BAZILIJ

V februarju smo obhajali že prvo obletnico DOMA MATE-RE ROMANE ter jo proslavili z rezanjem torte in petjem. Polovica sob pa še vedno čaka stanovalca. Za enkrat bo Dom sprejel pet oseb drugih narodnosti, ker si ne smemo več privoščiti, da bi lezli v dolg. Dom nam druge narodnosti zavidajo — mi pa ga kar ne znamo ceniti in uporabiti ...

IZPOD TRIGLAVA

V **ZARJI NOVIH MAŠ** je Slovenija tudi letos. Ima dvajset novomašnikov. Dva sta bila že posvečena: frančiškan **br. Pashal Gorjup**, bratranec našega p. Toneta, je bil posvečen v Šiški 8. aprila letos, **Janez Bokavšek** pa je bil posvečen v Rimu 2. maja letos. Od ostalih jih je devet iz ljubljanske nadškofije, trije so iz mariborske, dva pa iz koprške škofije, dva sta frančiškana, dva pa lazarista.

Iz ljubljanske nadškofije so **Matjaž Ambrožič** (župnija Breznica), **Marko Avsenik** (župnija Jesenice-Koroška Bela), **Jože Brilej** (Krsko), **Igor Dolinšek** (Brdo), **Matjaž Knific** (Šenčur pri Kranju), **Pavel Okoliš** (Stari trg pri Ložu), **Bogdan Oražem** (Sodražica), **Janez Šimenc** (Dol pri Ljubljani) in **Jurij Zadnik** (župnija Čatež ob Savi).

Iz mariborske škofije so **Jože Jevšnik** (župnija Planina pri Sevnici), **Zoran Koren** (Spodnja Polskava), **Edvard Vajda** (Gornja sv. Kungota)

Iz koprške škofije sta **Aleš Rupnik** (Idrija) in **David Taljat** (Tolmin).

Člana frančiškanskega reda sta **br. Miha Kramli** (iz župnije Mošnje) ter **br. Robert Bahčič** (župnija Velika Dolina).

Lazarista pa sta **Pavle Novak** (Buenos Aires, Argentina) in **Peter Žakelj** (župnija Žiri).

Posvečenja bodo na praznik svetih apostolov Petra in Pavla (29. junija) v ljubljanski stolnici, v mariborski stolnici in na Sveti Gori za koprsko škofijo.

Poleg tega bo deset škofijskih bogoslovcev prejelo diakonat, iz redovnih skupnosti pa pet. To so novomašniki prihodnjega leta.

Vsem želimo božjega blagoslova, da bi stanovitno vztrajali na začetni poti, ki gotovo ni lahka.

Dvajset novomašnikov! Za našo dobo in malo Slovenijo kar lepo število, ki poseka mnoge večje dežele.

DISTINCTION PRINTING PTY. LTD.

Lastnik Simon Špacapan

Tiskarna za
brošure, knjige in barvna dela

164 Victoria Street, Brunswick 3056

Telephone: 387 8488

VSTOP BREZ VIZUMOV dopušča Republika Slovenija državljanom naslednjih držav: Alžirija, Argentina, Avstrija, Belgija, Bocvana, Bolgarija, Bolivija, Bosna in Hercegovina, Ciper, Češka, Čile, Danska, Finska, Francija, Hrvaška, Iran, Irak, Irska, Islandija, Italija, Japonska, Kostarika, Kuba, Liechtenstein, Luksemburg, Madžarska, Makedonija, Malta, Maroko, Mehika, Monako, Nemčija, Niger, Nizozemska, Norveška, OZN, Poljska, Portugalska, Romunija, San Marino, Sejselski otoki, Singapur, Slovaška, Španija, Švedska, Tunizija, Turčija, Vatikan, Velika Britanija s severno Irsko, Zimbabve in Zambija.

VIZUMOV NE ZAHTEVAJO slovenskim državljanom na slovenske potne liste sledeče države: Alžirija, Avstrija, Belgija, Bolgarija, Bolivija, Bosna in Hercegovina, Češka, Danska, Dominikanska republika, Ekvador, Finska, Francija, Hrvaška, Iran, Islandija, Italija, Japonska, Kolumbija, Liechtenstein, Luksemburg, Madžarska, Makedonija, Maledivi, Malezija, Malta, Monako, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Poljska, Estonija in Skupnost neodvisnih držav, San Marino, Singapur, Slovaška, Sri Lanka, Španija, Švedska, Švica, Tunizija, Turčija, Vatikan in Velika Britanija s severno Irsko.

TAKSE NA VIZUME pa so odpravljene med Republiko Slovenijo in naslednjimi državami: Avstralija, Egipt, Estonija, Izrael, Jordanija, Kanada, Kitajska, Latvija, Litva, Mali, Mongolija, Pakistan, Sirija, ZDA, Ruska federacija in Skupnost neodvisnih držav.

V **CELOVŠKEM** "Našem tedniku" smo brali, da je avstrijsko ministrstvo za znanost izvedlo študijo, kakšno je znanje tujih jezikov v Sloveniji, na Hrvaškem, Madžarskem in Poljskem ter med Čehi in Slovaki. Zanimanje nas seveda predvsem Slovenija in slika je sledeča: Slovenija med omenjenimi državami zavzema prvo mesto. Kar 93% Slovencev govori vsaj en tuj jezik poleg materinega. Nemški jezik govori 75% Slovencev, ena tretjina Slovencev pa ta jezik obvlada zelo dobro. Tudi po slovenskih srednjih šolah prevladuje med tujimi jeziki nemščina.

Med to raziskavo je prišlo na dan tudi to, da je doslej devet od desetih Slovencev najmanj enkrat obiskal našo sosedo Avstrijo.

DOSLEJ NAJVEČJA LADJA je raztovarjala v koprskem pristanišču. "Chrishirokwa Maru" je dolga 315 metrov, široka 50 metrov in visoka 57 metrov. V naše pristanišče je pripeljala 180 tisoč ton železne rude, ki jo bo iz Kopra 90 vlakov odpeljalo v Vaestove livarne, ki so v avstrijskem Linzu. Ker je v vodah koprškega pristanišča možen in dovoljen le vgrez do 16,50 metrov, ladja ni mogla naložiti celotnega tovara 220 tisoč ton, kar bi povzročilo njen vgrez 19 metrov.

PROGO KOZINA—TRST so hoteli po vojni obnoviti, zato so leta 1956 zgradili nov železniški most, ki pa ni nikoli služil svojemu namenu. Predstavljal pa je veliko oviro za magistralno cesto Kozina—Kastelec, ker po njej niso mogli prevažati visokih tovorov. Zaradi tega mostu so jih morali pretovarjati, ali pa se posluževati velikega ovinka preko Trsta. Letos v marcu pa so bile dolgoletne neizpolnjene prošnje raznih prometnih podjetij končno le uslišane: most so minirali in prometna zapreka je padla.

OKVARA je spet za en mesec ustavila krško jedrsko elektrarno. Po dvanajstih letih delovanja nuklearke se zdaj prvič srečujejo s takšnimi okvarami.

Jedrska elektrarna Krško pri polnem delovanju pripeva 21% vse elektrike, potrebne Sloveniji. Polovica njene proizvodnje pa gre na Hrvaško

Je pa ob tem zadnji čas še drug problem: kam z radioaktivnimi odpadki. Ker se teh nevarnih odpadkov vsaka slovenska občina brani ter jih odklanja, zdaj posebna agencija razglablja o tem in izbira najprimernejše kraje. Zaenkrat so izbrali tri odlagališča na območju zahodnih Haloz, občina Ptuj (v krajih Nadole, Kočice in Sedlašek), dva pa na območju Gorenjega Leskovca (Presladol v občini Krško in Poklek nad Blanco v sevniški občini). Kako se pri vse tem počutijo prebivalci, pa pove tale dogodek: Vaščani Kališpovca pri Gornjem Leskovcu so dva novinarja, ki sta snemala tam okrog za TV-dnevnik, enostavno vzeli za talca, dokler bi vlada ne podpisala izjavo, da v njihovem kraju ne bo odlagališča radioaktivnih odpadkov. Izpustili so jih, ko je prišla druga TV-ekipa in posnela za televizijske novice posebno izjavo občanov, da ne marajo v svojem kraju teh nevarnih odpadkov.

V DEŽELI POD TRIGLAVOM so nedavno objavili dokončne rezultate ljudskega štetja leta 1991. Takrat je bilo vseh bivajočih v Sloveniji 1.965.986, torej nekaj manj kot dva milijona. Nad en milijon od teh je bilo žensk, moških pa samo 952.000. Otrok pod enim letom starosti je bilo 21.700 — deset let prej pa jih je bilo 30.000. To potrjuje dejstvo, da se Slovenija stara. Pa bi se ne smela, če hoče v bodočnost...

HUDA SUŠA po Sloveniji že kaže posledice. Ponekod zmanjkuje pitne vode, gladine rek se znižujejo in vedno večja je huda nevarnost požarov v naravi.

Tudi reka Soča čuti pomanjkanje padavin. Celo pri njenem izviru jo je le še za vzorec. Med Trento in vasjo Soča je njena struga povsem suha in v dolžini dveh kilometrov ni o reki ne duha ne sluha. Trentarji trdijo, da se tudi sicer gladina Soče iz leta v leto malenkostno a vztrajno niža.

O IZSELJENSKI MATICI smo v aprilskih Mislih objavili intervju z dr. Petrom Vencijem, tajnikom za

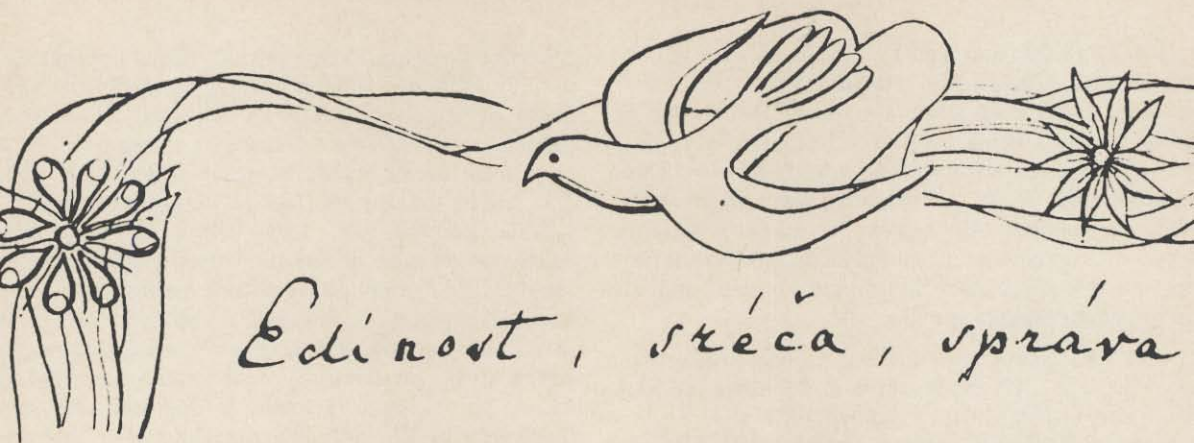
Slovence po svetu. Vlada je sredi marca prenesla denar (29 milijonov tolarjev), namenjen Matici, iz finančnega na zunanje ministrstvo. In služil naj bi tudi drugim organizacijam, ki skrbijo za izseljenstvo. SIM se je tega seveda branila in njeno dopolnilo je končno podprl državni zbor ter Matici vrnil odvzeta finančna sredstva. Dr. Jože Bernik, ameriški član izvršnega odbora, je pri tem očital predsedniku in tajniku SIM "obrambo svete krave zaradi krave same in ne za vsebinska vprašanja". Vsekakor hoče SIM ostati privilegirana organizacija v zvezi s slovenskim izseljenstvom po svetu, kakor je bila od vsega početka. A čas enoumja je minil. V dobrobit vseh vrst izseljencev bi bilo dobro in pravično, da bi SIM pustila zadihati tudi drugim, ki delajo v službi Slovencev po svetu.

DR. FRANCE BERNIK je bil izvoljen za rednega člana Evropske akademije znanosti in umetnosti. Je priznani literarni zgodovinar. Že vrsto let zelo uspešno urejuje Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev. Je zelo dober poznavalec Simona Jenka in Ivana Cankarja. Od lani je tudi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

NAŠE ZAMEJSTVO, tako koroško kot primorsko, je utrpelo hudi izgubi. Na Koroškem so se 3. junija poslovili od zaslužnega rojaka **dr. Pavla Zablatnika**, duhovnika, kulturnega delavca, pedagoga in narodopisca. Rodil se je 1912 v bilčovski fari. Pomagal je pri ustanovitvi slovenske gimnazije, bil njen zaslužni profesor in od 1968 do 1977 tudi njen drugi ravnatelj. Bil je vrsto let predsednik Krščanske kulturne zveze in Mohorjeve družbe v Celovcu. Napisal je tudi več narodopisnih knjig o koroških ljudskih običajih. Za svoje bogato delo je pred leti prejel Tischlerjevo nagrado, za 80-letnico pa ga je počastila tudi dežela Koroška s podelitvijo odličja. Grob je našel pod križem na bilčovskem pokopališču, kamor ga je spremilo s celovškim škofom Kapellarijem nad 80 duhovnikov, zastopnikov oblasti in raznih organizacij in mnogo ljudstva.

Primorsko zamejstvo pa je izgubilo zavedno Slovenko in pesnico **Ljubko Šorli**, ki je umrla v Gorici v trinosemdesetem letu plodnega kulturnega dela in življenja. Pokojnica je bila po poklicu učiteljica in vsestranska kulturna delavka. Izdala je več svojih pesniških zbirk. Pod fašizmom je mnogo pretrpela. Bila je vdova po Lojzetu Bratušu, pevovodji in skladatelju, ki so ga fašisti leta 1936 zastrupili, da je tri mesece kasneje v hudih bolečinah umrl. — Naj ji bo lahka domača zemljica!

Z BEGUNCI iz Bosne — preko 70.000 — je v Sloveniji poraslo število muslimanov. Bodo ostali ali se vrnil domov? Razvili se bodo problemi, gotovo ne lahki.

Edinost, sreča, sprava

SPRAVA S SAMIM SEBOJ

NA poti do sprave se morda največkrat zatakne pri človeku, ki je obtežen s krivdo. Ključ za rešitev je navsezadnje v njegovi roki. Ne Bog, ne bližnji ga v tem ne moreta nadomestiti. O božjem odpuščanju smo razmišljali zadnjič, o bližnjem še bomo.

Daru odpuščanja Bog nikomur ne vsiljuje. Morda njegovo zadržanje najlepše opiše apostol Janez v knjigi razodetja: "Glej, stojim pred vrati in trkam. Če kdo sliši moj glas in odpre vrata, bom stopil k njemu in večerjal z njim, on pa z menoj" (Raz 3, 20).

Bog stoji in čaka pred vrati, človek pa ga ne sliši, ker ga ni doma. Pred vrati čakajo tudi drugi: žena, ki si želi pogovora; prijatelj, ki potrebuje nasvet; otrok s svojo radovednostjo; sosed s prošnjo za pomoč; znanec, ki bi se rad zahvalil . . .

Skupina prijateljev je v planinski koči pričakovala novo leto. Med njimi sta bila tudi fant in dekle, ki sta se sporekla in proti jutru odšla spat, ne da bi se pobotala. Dekle ni mogla spati, zato se je zgodaj sama odpravila na vrh zasnežene gore. Nemir in želja, da bi bila sama, proč od ljudi, ki jih trenutno ni marala; vse to jo je pognalo na goro. Na vrhu je upisala svoje ime na prvo stran nove knjige.

Dobra dva tedna zatem sem stal na istem vrhu s knjigo podpisov v roki. Pred njenim imenom je nekdo napravil križec. Kot so pripovedovali, je pri sestopu zdrsnila v prepad. Trenutna nepazljivost, neprimerna obutev, zaledenela snežna skorja . . . In vrata so ostala zaprta za vedno.

Kolikokrat se v našem življenju kaj zatakne. Najbolj enostavno je zbežati, se skriti; umakniti se ljudem, ki jih ne maramo. Lahko se zapremo vase, postanemo nezaupljivi. Želimo biti daleč proč od vsega, v samoti. Podobni smo lahko junaku Prešernove pesmi, ki "brez miru okrog gljiva".

Takšna umikanja pred ljudmi lahko postanejo na-

čin življenja. Človek še vedno srečuje ljudi, se z njimi pogovarja; navidez je vse kot je bilo. Zamere, nezadovoljanje, nemir pa se stopnjujejo. Končno se izkaže, da to ni nikakršna rešitev iz težav; navadno se stvari bolj zapletejo. Človek ni več to, kar je, kar bi moral biti. Drugi zaman čakajo pred vrati "njegovega srca", ker ga ni več tam.

Umikanja in nerešene težave se kopičijo, pot nazaj pa je vedno težja in daljša. O takšni poti nazaj govori indijski pesnik Tagore v eni svojih Darovanjk:

Čas, potreben za mojo pot,
je dolg in cesta se vleče . . .

Najdaljša je pot, ki te pripelje najbližje k sebi . . .
Popotnik mora potrkat na vsa tuja vrata,
preden pride do svojih,
in preromati moraš vse zunanje svetove,
da prideš nazadnje do najgloblje kamrice.

Ta najgloblja kamrica je znana že od neke. Cankar v svoji črtici Zaklenjena kamrica razmišlja prav o tem, kar je v človeku najgloblje, kjer se človek sreča s samim seboj. Takole pripoveduje:

"Vsak človek, tudi najsiromašnejši, ima v hiši svojo najglobljo kamrico, za katero nosi ključ. Zmerom s seboj in ga ne posodi nikomur . . . tesna, prazna in gola, ena sama podoba visi na sivi steni pred njo gori večna luč. Gospodar odklene kamrico, stopi vanjo s trudnimi koraki, s povešeno glavo, tišino, samotno in bridkosti željan. Prikloni se pobožno pravo podobo, prilije olja večni luči; njegov obraz postane čist, nego je bil zunaj, ves miren je, kakor oči, ki so se od božjega plamena, ki gori globoko v dušo dnajo. Ta tesna, ta gola kamrica je njegov pravi dom, ta podoba na njegovi sivi steni je njegovo pravo bogastvo. Vse drugo, vse kar se bučno in pisano razmahuje zunaj, je praznота, je nečimrnost, je trenotek, ki gine mimo kakor bežen veter, brez oblike, brez duše, brez sledu in spomina."

Tagore in Cankar govorita v prispodobi o človeku

Edinost, sreča, sprava
 Ki nam naj razaj ve vernejs!
 Otroci, kar ima slava,
 Vsi naj si v roke sežejo!

ki se nazadnje sreča s samim seboj. Pot do tega je naporna. Človek se mora v duhu srečati z vsemi tistimi, ki so čakali pred njegovimi vrati. Vsaka zmota, napaka, vsak neprijeten dogodek, ki se mu je skrivaj izmakniti, je znova pred njim. Vsako stvar mora znova vzeti v roke, jo imenovati s pravim imenom in z vso iskrenostjo priznati, če je bilo njegovo ravnanje pravilno ali ne. Vse tisto, kar je odrival na stran, mora zdaj spraviti v red.

Sprava s samim seboj je lahko tudi oživitev srca, ki je okamenelo in ne občuti ničesar več. Ko se nad človeka zgrinjajo težave, trpljenje, bolečina, lahko zgubi zaupanje vase. Celo sebe ne sprejema več in otopi. Tako podoba človeka postavi pred nas Prešeren v Sonetjih nesreče:

Otrpni so udje mi in sklepi,
 in okamenelo je srce preživo,

...

naprej me sreča gladi, ali tepi,
 me tnal najdla boš neobčutljivo.

Kaj vse je potrebno, da človek znova sprejme sebe? Čas, mir, samota, iskrenost, vztrajnost, milost, opora, preproste in lepe stvari... Saj tega človek ne more doseči sam! Res je, toda začeti mora on. Sprava s samim seboj je vezana na spravo z drugimi in z Bogom.

Cankar v svoji črtici očiščenja sprave same podrobno ne opisuje, pove pa, kakšen je človek, ko se vrne iz "kamrice". Takole pravi o njem: "... in ko se je povrnil iz nje, je videl, je bil očiščen v kopeli veselega spoznanja, je bil utrjen v veri vase, in v dobroto svojega bližnjega, je v srcu občutil in v pameti premeril veliki pomen in silno važnost dneva, ki je senca večnosti. To je pričal njegov obraz... hoja nog je umirjena in ravna, ker noga ve, odkod in kam."

Poti domov, zaklenjeni kamrici in spravi s samim seboj, lahko dodamo še prisebnost. Slovenska beseda prisebnost ima globok pomen. Biti pri sebi, biti s seboj, biti pri zavesti, biti buden... biti doma. V takem primeru ne bo nihče zaman čakal pred vrati srca. Tak človek se ne ustraši, ne beži, se ne umika ljudem. V vsakem trenutku je pripravljen sprejeti izziv. Ve zakaj in kako ravna ob določeni priliki.

Če je človekovo ravnanje usklajeno z njegovim najglobljim občutjem, bo njegovo življenje polnejše, bolj resnično in bogatejše. Zato sprava s samim seboj ni brez pomena.

Navsezadnje bi bilo dobro reči še besedo o tem, kako spravo sploh doseči. Kje naj začnemo? Nihče od nas nima toliko časa, da bi si lahko privoščil tedne samote in razmišljanja o preteklosti, o svetlih in temnih dogodkih v življenju, o ljudeh, ki smo jih srečali ali prezrli...

Zadostuje, da si ob koncu vsakega dne, predno zaprimo, priključimo v spomin vse dogodke dneva. Dan je končan in se ne povrne več. Vprašamo se, kako smo sprejemali sebe, bližnje, stvari okrog nas. Nobe-nega opravičevanja ne sme biti, le priznanje stvari, kakršne so bile. Zdaj je čas za presojo.

P. TONE

VEČERNA MOLITEV

GOSPOD, izročam se v tvoje roke in zahvaljujem se ti za minuli dan. Zahvaljujem se ti za vse, kar sem storil dobrega, za vse uspehe.

Toda tako malo je dobrega, kar sem storil in tako nepopolno je. Kako veliko pa je tistega, kar bi rad storil, a nisem. Marsikatero uro sem zapravil brez koristi. Izogibal sem se ljudi, ki bi jim lahko pomagal.

Moje življenje je tako pogosto prazno. Sploh ga ne bi mogel jemati resno, ko bi ne vedel, da ga resno jemlješ ti.

Tako tudi nocoj priznam pred teboj, da sem grešnik. Ti pa nočeš smrti grešnika. Tudi meni reci tisto besedo: "Bodi čist!" Podari mi jutri nov začetek. Daj mi moči, da bom hodil po tvoji poti.

Amen.

SV. RAFAEL SYDNEY

*Fr. Valerian Jenko, O. F. M.,
St. Raphael Slovene Mission,
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P. O. Box 280, Merrylands, N. S. W., 2160)
Tel.: (02) 637 7147 Fax: (02) 682 7692*

*Slovenske sestre – frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael Convent,
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon: (02) 682 5478*

KONCERT MARIJINIH PESMI v našem središču sv. Rafaela je bil v soboto dne 22. marca po večerni maši. Pozorišče nastopa je bilo v cerkvi na oltarnih stopnicah. Številne pevske vaje in osebni napor nastopajočih so bili kronani z uspehom, ki ga je potrdil tudi bučni aplavz po končanem petju. Nastopali so člani merrylandskega mešanega zbora, triglavskega moškega in ženskega iz Wollongonga. Dirigirala je sestra Francka Žižek, na orglah pa je spremljala petje organistinja Miriam Stariha. – Spored je vseboval najlepše Marijine pesmi naših skladateljev, kot so Matija Tomc, Ivan Laharnar, Stanko Premrl, Franc Kimovec, Hugolin Sattner, Ignacij Hladnik in Lojze Mav. Večina pesmi je bilo majniških. Ker je bil koncert v cerkvi, je že to pripomoglo, da je bila med obitinstvom vzorna zbranost, kar bi v dvorani težje dosegli. Med posameznimi pesmimi po naročilu ni bilo ploskanja, so se pa zato udeleženci toliko bolj navdušeno oddolžili nastopajočim po zadnji pesmi "Marija skoz' življenje"

Pevke in pevci, dirigentka in organistinja, prav vsi zaslužijo lepo priznanje za odlično pripravljen nastop. Koncert bodo ponovili tudi v dvorani kluba "Planica" v Figtree (Wollongong) v nedeljo 13. junija zvečer po slovenski maši.

MARIJIN KIP je tudi letošnji maj romal po naših domovih. Marija je gostovala ob molitvi in petju v naslednjih družinah: Torjan, Bracar, Petrič, Deskovič, Bavčar, Rogina, Kociper, Špiclin in Cesar. Hvala vsem, ki ste sodelovali pri tej lepi molitveni akciji. Oktobra bo spet prilika za to. Takrat pa naj bo zasedenih še več datumov na koledarju. Kako potrebno je, da skrbimo za molitev po naših družinah!

MOLITVENA SKUPINA prav tako vabi rojake k molitvi ob četrtkih ob 10.30 dopoldne. Menim, da pride marsikateri uspeh in blagoslov naši skupnosti prav po molitvi te skupine. Skupina ni zaključen

krog, ampak je v njej vsakdo dobrodošel. Čeprav se molitve udeležujejo večinoma žene, s tem ni rečeno, da možje niso dobrodošli. Kadar vam vaše poklicne ali družinske dolžnosti dopuščajo, pridite. Kdor pravi, da nima časa za molitev, s tem pove, da nima čuta za potrebo molitve. Kar človek ceni in smatra za potrebno, za to bo vedno našel čas.

19. MLADINSKI KONCERT v priredbi verskih središč bo v soboto 25. septembra v dvorani našega verskega središča v Merrylandsu. Prijave za nastop že sprejemamo v vseh treh verskih središčih. Lahko pa jih pošljete naravnost na: **Mladinski koncert, P.O.Box 280, Merrylands, NSW 2160.**

O NOVIH MAŠAH boste brali v rubriki Izpod Triglava. Tudi mi se bomo spomnili letošnjih naših novomašnikov na datum posvečenja pri večerni maši. Sploh naj postane prošnja za duhovniške poklice naša redna molitev.

FIGTREE ima slovensko službo božjo vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu. Torej: 27. junija, 11. in 25. julija. – V postu in maju je kar lepo število rojakov prihajalo k maši tudi ob sredah zvečer. Tudi pevke in pevci zaslužijo pohvalo, ker pridno prepevajo med mašo, pa pod vodstvom sestre Francke tudi vadijo pred vsako mašo in včasih celo po maši. Naj omenim tudi našega izredno marljivega zakristana: Hans Konrad nikoli ne manjka ter redno vse pripravi za sveto mašo. To delo opravlja že deseto leto, od vsega početka. Saj bo 24. julija poteklo že deset let, odkar je bila v naši cerkvi Vseh svetnikov v Figtree opravljena prva sveta maša. Pohvalo zaslužijo tudi vsi, ki so na sporedu za čiščenje in krasenje cerkve ali pa dežurni v klubu za postrežbo. – Pa naj nekoliko gornje pohvale "nazaj vzamem"! S tem hočem reči: če ste ali še opravljate katero gornjih del, to ne opravljate za patra, pa tudi ne za klub, ampak sami zase, ker ste člani tamkajšnje verske in slovenske skupnosti (nekateri obeh, drugi pa samo prve ali pa samo druge – smo pač različnih barv!). Nekaj pa imamo skupnega: krščeni smo. Kot kristjani bi morali biti složni, se ljubiti in spoštovati med seboj. Res smo še daleč od tega ideala, a truditi bi se morali, da se mu vsaj čimbolj približamo. Ne vem, v katero kategorijo spadajo tisti kristjani, ki hodijo mimo cerkve, vanjo pa le redko ali nikoli ne gredo. Ali pa tisti, ki so tako "pametni" in govore, da bi bilo treba cerkev zapreti.

CANBERRA ima slovensko mašo vsako tretjo nedeljo v mesecu. Torej 18. julija, 15. avgusta. Čas maše je po zadnji uredbi ob štirih popoldne. Upam, da bo vsaj poleti mogoče imeti mašo ob bolj prikladnem času, posebno še, če bosta takrat spet dva patra v Sydneyu, kar pričakujemo. Lepo vse vabim k številni ude-

ležbi. S tem pokažete, da cenite našo skupnost in ji želite, da bi še dolgo obstajala. — Ostale nedelje, ko ni slovenske maše, pa se pridružite vernikom v krajevni avstralski cerkvi.

SURFERS PARADISE pride na vrsto za slovensko mašo v soboto 31. julija ob 7.30 zvečer. Kraj: cerkev Srca Jezusovega, Fairway Drive, Merimac. Obvestite in povabite se med seboj!

BRISBANE ima slovensko mašo naslednji dan, v nedeljo 1. avgusta ob 11.30 v cerkvi Matere božje (vocal Peel & Merivale Sts.) South Brisbane. Želim, da pripravite spored za to službo božjo pri pevski vaji skupaj z vašim organistom Stankom Sivcem.

NEWCASTLE je spet na vrsti za slovensko mašo v nedeljo 29. avgusta. Kraj je isti, čas pa ob šestih zvečer. Obvestite se med seboj in pridite! Po maši bo običajno srečanje v dvorani.

OLEPŠANJE POKOPALIŠČA želimo vsaj v glavnem končati do novembra, ko bomo imeli tam sveto mašo. Zaenkrat še iščemo gradbenika, da nam zgradi kapelico po načrtu pok. arhitekta Mejača. Naš prijatelj Ante Prcevič je bil že pred dvema letoma pripravljen izdelati za kapelico ornamentne okraske iz črnega železa in je še pripravljen. Upamo, da bo le kdo prevzel skrb za gradnjo. — V fond za ureditev pokopališča sta darovali Marija Kuznik in Betty Stepnicka, vsaka po 50 dolarjev. Zahvala! Se priporočamo še ostalim, ki imajo na tem delu pokopane svoje.

SKRB ZA BOLNIKE — Naš župnijski svet ima poseben odsek, diakonijo, ki ima nalogo obiskovati bol-

nike in osamljene. Navadno zlasti za praznike obiščejo kar precej naših bolnikov. Pa tudi drugi člani naše skupnosti radi obiskujejo bolnike. Ker prehajamo v leta starosti, ki jo navadno spremljajo bolezni in nadloge, je teh primerov med nami vedno več. Tudi od časa do časa najdemo rojake, ki nimajo dosti stika z ostalimi in so potrebni pomoči. Zato apeliram na vse, ki poznajo take primere med nami, da jih obiščejo, pa tudi nam sporoče, da se pozanimamo zanje.

Rojaki, ki živite v krajih, kjer ni večje skupine naših ljudi, daleč od verskega središča ali slovenskega društva, poskrbite, da boste povezani med seboj in predvsem v času bolezni v pomoč drug drugemu. Res je, da imajo mnoge avstralske župnije dobro organizirano skrb za bolnike in osamljene. Pa vendar si naši rojaki žele svojega človeka, s katerim se lahko po domače pomenijo.

Naj nas k temu spodbujajo Jezusove besede: "Bolani sem bil in ste me oskrbeli" (Mt 25,36) "Resnično vam povem: karkoli ste storili enemu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste storili meni" (Mt 25,40).

KRST je bil tudi tokrat samo eden: **Sasha Krajnc**, Wetherill Park, NSW. Oče Miran, mati Mirjana r. Spasojević. Botrovala sta Stanko in Renata Vidaić. — Sv. Rafael, Merrylands, dne 16. maja 1993.

POROKI — Prva je bila že lani, vendar smo šele nedavno sprejeli poročilo župnije, kjer je bila sklenjena. **Sonia Koščak**, Redfern, NSW, hčerka Jožeta in Vide r. Gustinčič, rojena v Sydneyu in krščena v Merrylandsu, ter **Gerard Cecil Rajin Vamadevan**. — Priči sta bila George Germanos in Litiane Silip-Fiu. —

Kar lepa skupina mladine sydneyskega verskega središča, zbrana pred odhodom Milene in Tonija Godec na obisk v Slovenijo

TRDOŽIVOST S.I.M.

KOT smo že pisali, je slovenska vlada hotela postaviti Slovensko izseljensko matico v isto vrsto z drugimi društvi, ki skrbijo za izseljence in z njimi sodelujejo. (V glavnem gre tu za tri organizacije: Svetovni slovenski kongres, Slovenija v svetu in Katoliško središče Slovencev v svetu, ki deluje v okviru Škofovske konference. - Op. ur.) Kot po vseh zahodnih deželah je skrb za izseljence poverjena zunanjemu ministrstvu, ki preko drugih društev pomaga vsem rojakom po svetu, ki iščejo pri njem pomoči.

Pri nas pa je prej komunistični režim centraliziral -kot vse drugo življenje- v eno samo organizacijo, ki je bila pod strogo kontrolo partije in je izvrševala to, kar so ji tam zapovedali. Ni slučajno, da so bili predsedniki SIM važni partijski funkcionarji, sicer že nekako upokojeni, a so še vedno imeli veliko besedo, zveze in oblast. Od prvega predsednika ex-ministra in starega partijca Toma Brejca do zadnjih so skrbno bedeli, da je SIM bila podaljšana roka komunističnega režima v svet. A ne samo to - celo UDBA je bila tesno povezana z njo, kakor je priznal v Delu pred dnevi časnikar Vinko Vase, ki je bil vedno in je še glasnik visoke partijske politike. Niso bili zaman člani SIM taki pravoverni komunisti kot so Šentjurčeva in Ribičič.

Sedaj je vlada postavila predlog, da bi SIM izgubila svoj privilegirani položaj. Matica je takoj dvignila vik in krik. Govorila je, da je zdavnaj premagala staro partijsko usmeritev, da enako skrbi za politične kot za ekonomske izseljence, da politična emigracija itak ne pomeni nič itd.

Ko je prišel predlog proračuna pred parlament, se je izkazalo, kaj je resnica. Parlament je odbil predlog vlade in spet potrdil finančna sredstva direktorici Matici, čeprav je tudi odobril denar zunanjemu ministrstvu za druga društva, ki naj se

vedal staršem, kar sem čutil in doživljal. Nič nisem bil gotov. Morda bo to zadnji stik z domačimi. Toda kdo bo tako pogumen, da bo pisma izročil? Spomnil sem se na paznika Evstrahija. Morda mi bo napravil to poslednjo dobroto?

Drugo pismo sem napisal otrokom z Livka. Spomnil sem se vseh tistih lepih dni, ki sem jih preživel z njimi. Bodril sem jih, naj ostanejo zvesti Kristusu in veri.

Tretje pismo sem naslovil dekletom Marijine družbe. V njih sem videl bodoče matere, zato sem jih spodbujal, naj vztrajajo na začetni poti, da bodo s svojim lepim zgledom tudi drugim pomagale in jih vzgajale.

Vse strani sem popisal, do zadnjega kotička.

Liste sem prepognil in čakal ugodnega trenutka, da jih oddam.

Na domače nisem računal, ker niti v času preiskave niso dovolili obiskov.

Prva je prodrla skozi mrzle stene celice in srca moja mati. Ni odnehala. Po obsodbi je zaprosila za obisk. Na Udbi so jo poslali k sodniku, češ da oni nimajo stika z mano. In pri sodniku je dobila dovoljenje.

Zagledal sem jo skozi špranjo v oknu kot 4. januarja. Nisem vedel, da prihaja na obisk, da ima dovoljenje. Saj si tega nisem mogel predstavljati. Nekje globoko v srcu in v duši pa je tlelo upanje, da se srečava - morda poslednjikrat.

Nestrpnost sem čakal. Pisma sem skril v žep. Slišal sem korake, ki so se bližali bunkerju. Zapahi so zabobneli, žabica je zaškrtala in med vrati je stal paznik Ručna.

"Pojdite z mano!" je ukazal kot po navadi in pokazal s prstom name.

Srce mi je še bolj razbijalo kot prvi dan aretacije. Zavila sva v dežurno sobo.

Pred mano je stala mama. Njen obraz je bil blede kot stena za njo. Imela je vdrtne oči, ki so jih obkrožale temne lise. Znamenje neprespanih noči. V očeh pa je bil še vedno isti lesk, ista lepota, ista mladost. Čeprav so bile te oči žalostne, je sijalo iz njih upanje, ki se je prelivalo tudi v mojo dušo.

"Zdaj se lahko pogovorita," je hladno pripomnil Ručna.

Približal sem se mami, jo objel in poljubil. Nekaj trenutkov nisva mogla do besede. Človek ne ve, kaj naj začne, če je srce prepolno. In končno kako boš govoril, kot čutiš, če te posluša nezaželeno uho!?

Vprašal sem po očetu.

"Hudo je," je rekla in ustnice so ji zatrepetale. Vse sem razumel.

"Kako pa s tabo?"

"Hvala Bogu, kar dobro. Saj vidite, da se dobro počutim," sem jo hitel miriti. Trudil sem se, da bi skril razburjenost. Želel sem, da odnese najboljše vtise.

Govorila sva o procesu, o zagovorniku. Rekla mi je, da bodo vložili pritožbo.

Spomnil sem se na tri može, ki sem jih tik pred koncem vojne rešil, da jih niso Nemci ustrelili. Prosil sem mamo, naj jim sporoče; morda bi napravili zame kako prošnjo.

Paznika sem nato prosil, naj mi posodi svinčnik, da ji napišem ime na.

Ručna je stopil v sosednjo sobo. Izkoristil sem njegovo odsotnost in vtaknil materi pisma v torbo, ki jo je držala v rokah. Razumela je.

Paznik mi je izročil svinčnik in kos papirja. Napisal sem ji imena mož. Obljubila mi je, da bodo čimprej sporočili na Livek.

Ručna je zdaj pa zdaj pogledal na uro. Kratke minute obiska so kmalu minile.

"Zdaj bo pa dovolj," je rekel.

Z mamó sva se poslovila. Roka se ji je tresla.

Vrnil sem se v bunker. Razburjen sem bil. Skrbelo me je, ali bo mati srečno prinesla pisma domov. Kaj, če jo bo paznik pregledal, preden odide? Jetnik vidi povsod nevarnost.

Skozi okno sem jo iz tolminskega bunkerja videl zadnjikrat, kako se je s težkimi koraki oddaljevala. Verjetno se ni več vrnila v to hišo žalosti, ker so mene kmalu nato odpeljali.

Obiskala me je 1. julija 1949, odpeljali pa so me 2. julija zgodaj zjutraj.

SLOVO OD TOLMINA

OB enih ponoči so me prebudili, kot bi moral na zaslišanje. Spreletelo me je. Ali so se premislili in me peljejo na morišče?

"Vzemite svoje stvari in pojdite z mano!" je ukazal paznik.

Kaj naj vzamem? sem si mislil. Nekaj perila, ki so mi ga poslali od doma, in nekaj hrane, ki je zadnje dni nisem mogel zaužiti.

Spomnil sem se na uro. Te je pa škoda! Naj jo imajjo doma za spomin, če me ustrelijo. Snel sem jo z roke in jo izročil sojetniku Petru s prošnjo, naj jo nese našim domov, ko pride iz zapora. Obljubil mi je, vendar tega ni izpolnil.

Paznik me je peljal v dežurno sobo. Prinesli so mi nahrbtnik, v katerem sem nosil radijski sprejemnik na dan aretacije. Radio je izginil. Niti vprašal nisem po njem, ker so me obsodili tudi na zaplembo premoženja. Vem pa, da so si razdelili moje stvari, še preden je bila izrečena obsodba.

V nahrbtnik sem stlačil svoje cunje in čakal, kaj bo.

Pripeljali so tudi Simona in Srdžana. Mlad vodnik, blond in nizke postave, nas je prevzel v oskrbo. Družbo mu je delal miličnik črnih las.

V sosednji sobi so zarožljale verige.

Uklenili nas bodo!

"Denite nahrbtnik na rame!" mi je ukazal miličnik. V rokah je imel verigo zame. Prekrižati sem moral obe roki pred sabo. Ovil mi jih je z verigo in jo zaprl z žabico. Nisem vedel, ali naj jokam ali naj se smejem. Vse me je tako čudno spreletavalo. Nikogar nisem ubil, nikogar napadel, nikoli nisem imel pištole ali puške v rokah — zdaj pa me uklenejo kot najhujšega zločinca! Ali se bojijo, da bom pobegnil, da bom podivjal? Zanje nisem bil ne duhovnik ne izobraženec — navaden obsojenec na smrt, ki ga je treba ukleniti v verige.

Simona in Srdžana so uklenili skupaj za roke.

"Pojdimo!" je ukazal vodnik.

Kam? V zvezdno noč.

/Nadaljevanje prihodnjič/

skupaj s SIM potegujejo na podlagi raznih programov za financiranje od vlade. SIM je torej ostala prva in skoraj monopolna organizacija, njeni uslužbenci so obsedeli na dobro plačanih stolčkih in se bodo še dalje sprehajali po svetu. Spet bodo govorili, da so jim vsi enakopravni, da so pluralistični itd. A na visokih mestih so ostali isti ljudje kot prej, ki so nekoč zamolčevali politično emigracijo — primer predsednika Juraka! —; sistem bo ostal isti.

A demokratični izseljenci po svetu so jih že spregledali: isti ljudje — ista miselnost, morda malo bolj zavita, morda bolj prijazni, a njihovo mišljenje poznamo in njihovo zgodovino tudi. In v pravi demokraciji je zgodovina podlaga za sedanjost: vsak odgovarja za svoja pretekla dejanja. Če so bila pozitivna, je sprejet in ima možnost nadaljnega delovanja, če pa so bila sektaška ali diktatorialna, je jasno, da mu je delo odklenkalo, pa čeprav se še tako trka na prsi.

A po drugi strani tudi vidimo, koliko velja vladna politika: po številkah bi morala vlada zmagati tudi v parlamentu, a je večina volila drugače, pač bolj po starih partijskih reminiscencah in nagnjenjih.

TD (v argentinski Svobodni Sloveniji)

Ljubljana: okras Zmajskega mostu

SVETA DRUŽINA ADELAIDE

Fr. Janez Tretjak, O. F. M.,
Holy Family Slovene Mission,
51 Young Ave, W. Hindmarsh, S. A., 5007
(P. O. Box 479, Welland, S. A., 5007)
Tel.: (8) 346 9674 – Fax: (8) 346 3487

PRED dnevi sva imela s p. urednikom telefonski pogovor. Dejal mi je, naj pohitim s člankom, ker že končava junijsko številko. Obljubil sem mu, a bil sem v zadregi, kaj naj napišem. Saj se v zadnjem času ni zgodilo nič posebnega v naši skupnosti. Pa sem moral takoj popraviti svoje misli. Se je zgodilo!

Po tistem klicu v aprilskih Mislih, zlasti nam v Južni Avstraliji, k sodelovanju pri izdaji pesniške zbirke našega pesnika **Ivana Legiša – Burnika**. Ta naš pesnik je lani ali predlanskim izdal prvo svojo knjigo pesmi z naslovom **Jesensko listje** in ves čisti dobiček namenil otroški kliniki v Ljubljani. Vemo, da pesniška žilica ne počiva in našega pesnika priganja srce, ki čuti, koliko trpinov je v svetu, ki jim lahko pomagamo. Tako je Ivan v tišini in zbranosti koval nove verze – in rojevala se je druga knjiga pesmi, ki bo nosila naslov **Za pest drobiža**. Seveda se je v Ivanovem srcu ponovno oglasila želja, da bi šel tudi dohodek te knjige za omenjeno otroško bolnišnico v Ljubljani. Ker bi sam težko pokrtil tiskarske stroške, se je obrnil na rojake Južne Avstralije za pomoč pri tisku knjige. Tako smo v ta namen v Adelaidi priredili dva B.B.Q.-ja: prvi je bil pri tukajšnjem Slovenskem klubu sredi maja, drugi pa pri nas v verskem središču na zadnjo majsko nedeljo. Odziv je bil izredno lep in za našo prireditev morem z veseljem poročati, da smo zbrali vsoto 1.096.– dolarjev. Ivan pravi, da bosta gabrani vsoti pokrili stroške. Upajmo, da bo knjiga kmalu v prodaji. (Naprosen sem bil, da pripravim na IBM Electronic Composer besedilo za tisk, kar bom storil z veseljem brezplačno čim končam to številko MISLI – Urednik) potrebno pa bo tudi, da pridno sežemo po njej. Pesniška zbirka **Za pest drobiža** naj bi prišla v vsako slovensko družino, saj bo z njo pomagano najmlajšim bolnikom v Sloveniji. Nihče od nas ne ve, kdaj bo rabil pomoč. Pa bo kdo rekel, da to ne drži, saj nismo v Sloveniji. Res je, toda vsakdo izmed nas ima doma še svojce. Morda bodo ravno oni potrebovali pomoč za svojega otroka. V evangeliju beremo: "S kakršno mero merite, s tako se vam bo odmerilo..."

Globoko sem prepričan, da se naši tukajšnji rojaki tega zavedajo. V svoji veliki darežljivosti so to tudi pokazali. In ne samo sedaj, ampak vselej, kadar smo imeli kako humano akcijo, kada koli sem prosil za pomoč, so naši Slovenci v Adelaidi in sploh Južni Avstraliji zelo radi pomagali. Da je to res, priča naša prijazna cerkev, oziroma naše versko središče, pa tudi Slovenski klub v Adelaidi. Vsega tega bi ne imeli brez darežljivosti in pridnosti tukajšnjih rojakov. Res so med nami gotove razlike, kot so pač povsodi, različna mišljenja, različni značaji, vendar v slehernih prsih bije plemenito slovensko srce. Ob stiski bližnjega se ne zakrknje, ampak zmehča in odpre. Prepričan sem, da nas bo Bog preko te dobrote povezal v prijetno skupnost. Seveda pa je naša dolžnost, da se za to potrudimo. Le po taki poti bomo končno vsi rojaki enih misli, želja in srca.

Naši prvoobhajanci imajo verouk vsako tretjo soboto v mesecu ob enajsti uri v knjižnici, birmanci pa vsako četrto soboto ob isti uri in na istem kraju. Ob tem bi rad poudaril, da je zelo pomembno, da so tako starši kot otroci res povezani z našim občestvom. Ne le, da prihajajo k verouku, ampak tudi redno k nedeljski maši. Samo ob zgledu staršev bo otrok res spoznal, da skupnost ima velik pomen zanj in njegovo družino. Če pa starši nimajo čuta za to povezanost, je res vprašljivo, zakaj prav za prav sploh želijo, da njih otrok prejme ta zakrament. Starsi so prvi vzgojitelji in prvi katehetje. Če tega v družini ni, potem se ne smemo čuditi, da je naša družba v razsulu. Saj ne pozna vrednot, za katere se je treba žrtvovati. Vera nas to uči. – Dragi starši, ne vzemite teh vrstic kot kritiko, ampak kot prijateljsko povedano vzgojno resnico. Kar boste posejali v srca vaših najdražjih, to boste tudi želi. Bog bo vašo skrb za duhovno rast vaših otrok bogato blagoslovil.

Radijska slovenska oddaja v priredbi našega verskega središča je vsako sredo zvečer ob 7.30 na valovih etnične radijske postaje 5 EBIFM.

P. JANEZ

Ministru sem pisal...

Naš dolgoletni adelaidski naročnik je poslal tole pismo na odgovorno mesto v slovenski vladi, meni pa pripisal: "Moja dolžnost je ob krivičnem napisu za 50-letnico žalostnih turjaških dogodkov izreči resnic..." - Urednik

LANSKO leto sem bil v Sloveniji — prvič po osemindiridesetih letih. Razen sorodnikov sem obiskal tudi grad Turjak. Sorodnik me je tja pripeljal popoldne, ko je čas obiskov potekel, zato nisem mogel videti notranjščine. Opazil pa sem napis nad glavnim vhodom v grad, kjer med drugim piše, da je v tem gradu bilo zajetih 800 "IZDAJALCEV". Kakšna debela laž in poniževanje kraja, kjer je leta 1943 res izgubilo blizu 800 ljudi življenje. Jaz sem eden od teh 800 ljudi, ki sem bil v Turjaku od prvega dneva do zadnjega dneva bojev. Vdal sem se partizanom na povelje svojega poveljnika, bil okoli tri tedne zaprt, najprej par dni v eni baraki v Velikih Laščah, nekaj dni v zidani zgradbi, verjetno šoli v Kočevju, in potem samo čez cesto v leseni baraki.

Vsak dan so prišli po kakó desetino fantov, jih povezali in odpeljali v gozd, od koder se nikoli ni noben vrnil. Prepričan sem, da bi vse pobili kar tam, a imeli so težave s kopanjem jam. Civilistov v Kočevju takrat ni bilo. Partizanom pa kramp in lopata res nista dila, saj je bila to družina lenuhov, faliranih študentov in stremuhov. Nekega dne so nas vse nagnali ven iz barake, zvezali z bodečo žico kakor egiptovske mumije in odpeljali proti Ribnici. Hodili smo ves dan, neprestano padali, pa so nas obricali in zraven kleli ter smo se spet skobacali na noge. Ko so nas gnali skozi Nemško vas, je bilo že mračno. Od tam je šlo še bolj počasi. Še večkrat smo padli v eno samo kopico. Menda smo že duhali sveži grob. Nobeden ni kazal pretiranega veselja do mučeniške smrti. Jaz sem ravno dopolnil 21 let. Kljub sestradanosti in ranam na nogi mi je tik pred Ribnico uspelo, da sem se odvezal in ušel. Lani sem obiskal kraj, kjer sem odskočil v hrib. V Jelanov dol, kjer me je čakal grob, pa nisem šel.

Ker sem eden redkih prič, ki so to preživel, mislim, da je moja dolžnost, da Vas opozorim, da je ta napis lažniv in žaljiv za mene in onih nekaj, ki so to preživel, žaljiv tudi za vse pobite in tudi za sorodnike in potomce onih, ki so tedaj izgubili življenje.

Na sliki je del turjaškega gradu. Na zidovih se še poznajo znaki bojev za življenje ali pa smrt iz leta 1943

Zato Vas prosim, da bi ukrenili potrebno, da se omenjeni napis odstrani in nadomesti z napisom, ki ne bo žaljiv za nikogar, prav posebno pa ne za mrtve. Mrtvim je treba izkazovati spoštovanje.

Napisati bi bilo treba, da je to kraj, kjer je bila najdaljša in najbolj krvava bitka med pripradniki komunistov in protikomunistov. Da je to kraj, kjer je bilo pomorjenih sto ranjencev. (Tega bi se celo Bosna sramovala!) Da so ranjencem umorili zdravnika dr. Kožuha in dr. Lojzeta Zalokarja, oba iz Ribnice. Oba sta ranjencem noč in dan stregla in jim lajšala trpljenje. Zalokar ni bil zdravnik, a se je tam znašel in bil glavni pomočnik dr. Kožuhu. Potrebno bi bilo poudariti, da **partizani nikoli ne bi osvojili gradu, če jim ne bi pomagali italijanski topničarji**. Najeli so Lahe, že prvi dan napada so zvečer priropotali z nekaj tanki. Bilo je dosti streljanja, še več pa vpitja. Partizani so priganjali Lahe, oni pa so ugovarjali. Topničarji so se dobro izkazali: noben strel ni zgrešil. Sicer pa so bili v neposredni bližini gradu. Zadnji dan se je pričelo že pred sončnim vzhodom. Treskalo je vse do desete ure. Mi smo se umikali in skrivali za zidove. Skoraj vsak drugi fant je bil že ranjen, prah in duh po krvi neznosen, vode nobene... V zmedu je bilo slišati predloge za vdajo. Končno je poveljnik izdal ukaz za vdajo, ker so med tednom pri pogajanjih partizani obetali, da **ne bodo nikogar ubili, če se predamo**. Ko smo prišli ven iz gradu brez orožja, so nas pa začeli vezati kakor živino in nas postavljati v vrsto. Po vdaji so prišli bliže italijanski topničarji in partizani so jim čestitali ter jih objemali. Želim, da bi tudi to pisalo nad vhodom.

Upam, da boste o zadevi čimprej ukrepali.

Vas iskreno pozdravlja

IGNAC AHLIN

Z VSEH VETROV

V NEMČIJI je umrl prof. Mirko Renner, ki je dolga leta posvečal svoje glasbene sposobnosti našemu zamejstvu: v Gorici je bil stolniški zborovodja in organist ter učitelj petja na gimnaziji in učiteljski. Lotil pa se je rade volje tudi izvenpoklicnega dela, kot je naštudiranja in dirigiranja raznih glasbenih nastopov in operet.

O BOGASTVU VATIKANA toliko pišejo in govorijo in mnogi se nad njim hinavsko pohujšujejo. Seveda je ogromna vrednost v baziliki sv. Petra in poslopjih, v zgodovinskih in umetniških predmetih. V tekočih finančnih sredstvih za vzdrževanje imovine in plačevanje uslužbencev poslovanja rimske kurije (zaposlenih je trenutno 3.373 oseb) pa je sleherno leto večji primanjkljaj. Nedavno je izšla knjiga nemškega zgodovinarja Hartmuta Benza z naslovom: "Finance in finančna politika Svetega sedeža." Delo ponuja jasn in točen pogled v vatičanske finančne zadeve.

Knjiga nazorno pokaže, da znaša celotno premoženje Svetega sedeža danes 700 milijonov dolarjev: od tega je osem odstotkov v zlatu, 38 odstotkov v državnih obveznicah in delnicah, 53 odstotkov pa v zemljiških in stavbah. Iz prihodov tega premoženja, izvirajočega iz odškodnine, ki jo je Italija leta 1929 po lateranski pogodbi plačala Vatikanu za izgubo cerkvene države, Vatikan lahko le delno pokrije stroške svojega poslovanja. Za letos predvidevajo, da bo znašal primanjkljaj 92 milijonov dolarjev. Papež ga pokriva iz nabirke "Petrovega novčiča", svetovne nabirke po vseh cerkvah, ki je sicer namenjen papeževim dobrodelnim namenom.

Vzrokov od leta 1970 stalno naraščajočemu primanjkljaju so v glavnem spremembe, ki jih je prinesel drugi vatičanski cerkveni zbor: ustanovitev novih ura-

dov in z njo naraščajoče število zaposlenih, ustanovitev pokojninskega sklada itd. Z istimi finančnimi problemi se danes srečujejo vse države, kakor tudi uprave vele mest.

BEGUNCEV je trenutno na svetu približno 17,6 milijonov, je ugotovil ameriški Odbor za begunce. Med temi jih je iz nekdanje Jugoslavije 1,8 milijona. V zadnjih desetih letih se je njih število več kot podvojilo, saj jih je bilo leta 1983 na vseh petih celinah le okoli 7,8 milijona. Največ jih ima še vedno Afrika — skoraj 5,7 milijona. Drugače pa je največ beguncev med Palestinci: 2,7 milijona. Od beguncev iz Bosne in Hercegovine jih je največ sprejela Nemčija in sicer 220.000.

Iz istega poročila je tudi razvidno, da se je okrog 24 milijonov ljudi prisiljeno selilo znotraj svojih držav. Teh pa mednarodna pravila ne prištevajo med begunce, ker niso prestopili meja lastne države.

ŠESTERČKI so se rodili v Argentini — prvič v zgodovini države. Prišli so na svet s carskim rezom kar štirinajst tednov prezgodaj. So štiri deklice in dva dečka. Tehtali so od 480 do 800 gramov. Mati je 28-letna učiteljica, oče pa 34-letni prodajalec oblačil. Kakšno je zdravstveno stanje šesterčkov, pa poročilo ne pove.

ZA SHUŠSANJE so Amerikanci samo lansko leto zapravili nič manj kot 32,7 milijarde dolarjev. In kar istočasno s to bajno številko prihaja tudi izvid ankete: od 95.000 ljudi, ki so pričeli v zadnjih treh letih s shuševalno kuro, se je le četrtnina pohvalila, da v dveh letih niso spet pridobili več kot tretjino teže, ki so jo izgubili. Kar polovica anketirancev pa je šest mesecev po končani kuri ponovno pridobila pol izgubljene teže, v dveh letih pa kar dve tretjini.

DUHOVNIC v katoliški Cerkvi ne bo. To je jasno izrazil papež Janez Pavel II. pri sprejemu kanadskih škofov, ki so prišli v Rim "ad limina" iz francosko govorečega Quebeca. Cerkev hoče ostati zvesta Kristusovemu zgledu, ki je duhovniško službo poveril moškim. Cerkev se ne čuti poklicano, da bi začela posvečevati duhovnice, obenem pa priznava velik pomen žensk v življenju cerkvenega občestva. Zgodovina Cerkve, pa tudi današnji čas dokazujeta, da ima ženska tudi brez duhovništva med verniki veliko vlogo in lahko naredi veliko dobrega.

MABO odločba visokega sodišča; ki je prvičkrat našim aborigenom priznala pravice do zemlje, je prav za obletnico znova zaživela. Prišla je v dnevne novice in na prve strani avstralskih časopisov, pa napravila preplah med ljudmi. Stvar je precej nerazumljiva, a voditelji avstralskih dežel niso zastoj sedeli domala dvajset ur skupaj na seji, pa še niso prišli do nekega pa-

HEIDELBERG CABINETS PTY. LTD.

FRANK ARNUŠ

Priporočamo se melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva po zmerni ceni.

7 LONGVIEW COURT,
THOMASTOWN 3074
(Bundoora Industrial Park)

TEL.: 465 0263
A.H.: 459 7275

metnega sklępa z ozirom na MABO. Aborigeni baje hoęejo celotno ozemlje ACT, eno tretjino N.S.W., vkljuęno Snowy Mountains in najvišji vrh Avstralije, Mt. Kosciusko. Dalje 26% queenslandskega ozemlja in povrnitev 500 milijonov dolarjev za izgubljeno zemljo. Njihova naj bi bila polovica Tasmanije. Viktorija naj bi po odloębi MABO izgubila 29,500 hektarov zemlje in še 8.7 milijonov hektarov takoimenovane Crown-land. Stvar je zapletena, nię ni toęnega, kaj je resna zahteva aborigenov in kaj domneva, v koliko hoęejo izvajati svoje pravice in kaj bo ostalo le na papirju. – Eno je gotovo: pot do soglasja ob MABO bo dolga in teęka. Źe v teh nekaj dneh je prišlo sto in sto pravnih vprašanj, ki jim nihęe ne ve odgovora.

Nekje sem bral: Zemje si nihęe ne more lastiti; še tisti, ki jo kupi, jo samo upravlja. Paę pa smo mi vsi last zemlje; dolęni smo zanjo skrbeti, da jo ohranimo novim rodovom ...”

AMERIŠKI škof Elden Curtiss (Helena, Montana) je bil imenovan za nadškofa v Omaha, Nebraska. Novi nadškof je po materi slovenskega rodu in je že večkrat obiskal njeno rodno domovino Slovenijo. V Slovenijo ima namen priti s tridesetimi spremljevalci tudi letos 3. julija, po obisku Rima ob koncu junija, ko mu bo papeę izročil znamenja nadškofovske oblasti.

O DUHOVNIŠTVU v našem času so govorili na mednarodnem simpoziju, ki ga je v Rimu priredila papeška univerza Gregoriana. Posebej so se dotaknili duhovnikove neporoęenosti, ki je danes tolikim kamen spotike. Sekularizirana druęba hoęe spraviti duhovniško sluębo v Cerkvi na slab glas. V današnji pomehkuęeni druębi je domala vsak samec, ne le duhovnik, že s tem, ker ni poroęen, oznaęen kot homoseksualec. Vsak slab zgled med duhovniki pa posplošijo in krivijo neporoęenost za prestop. Slepi so za tisoęe duhovnikov, ki dręe svoj celibat in jim neporoęenost sluęi za res nedeljeno sluębo Bogu in vernikom. Kljub vsem poskusom moderne druębe pa uęivajo neporoęeni duhovniki od veęine ljudi zunaj in znotraj Cerkve le spoštovanje in pravilno oceno za svojo Źrtev. Duhovništvo je mogoęe razumeti in sprejeti le v nadnaravni luęi vere.

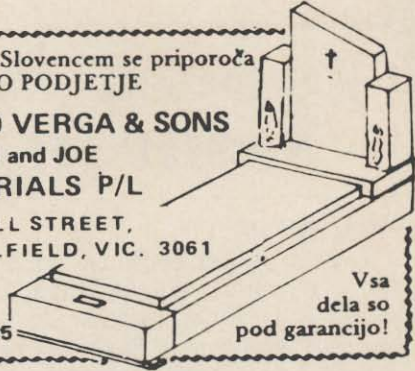
Melbournskim Slovencem se priporoęa
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS
ALDO and JOE
MEMORIALS P/L

10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061

Tel.:
359 1179
A.H.: 470 4095

Vsa
dela so
pod garancijo!

ASTRONAVTA slovenskega rodu imamo med ameriškimi Slovenci. O tem je “Ameriška domovina” že pisala, ko je bil pred dvema letoma izbran za to iz-

redno in vaęno poslanstvo. **Ron Šega** je vse teęave treninga astronavta sreęno premostil in zdaj je bil doloęen, da bo kot izvedenec sodeloval pri rusko-ameriškem vesoljskem projektu. V letošnjem novembru bo s skupino drugih astronautov poletel v vesolje. Naj mu že zdaj zaęelimo vso sreęo: dobro pripravo zadnjih mesecev pred poletom v vesolje in sreęno vrnitev na našo drago Zemljo!

Je res zanimivo: kakor smo Slovenci maloštevilni, smo pa kar po vsem svetu. Slovenski priimek prijetno zazveni našim ušesom na vseh mogoęih podroęjih.

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ZALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

KOTIČEK

NAŠIH MLADIH

NAŠ PIKNIK

Sonce nas je pozdravljalo in ptice so prepevale, ko smo se 17. aprila – skupina slovenske mladine iz Melbourne – s patrom Tonetom zbrali na pikniku pri Sugarloaf Reservoir-ju. Škoda, da nas ni bilo več, a vsaj mi smo z veseljem uživali v prelepem kraju ob vodi. Naš Mladinski odbor je organiziral prehrano: več izbir solate, meso in pijačo, pa še odlični domači "štrudel". Ker je bilo manj mladine, pa obenem toliko hrane, je vsak moral jesti za dva, da ne bi preveč ostalo. Uboga naša dieta!

Tako smo se najedli, da je bil po jedi edini kraj za nas – trava. Leže smo se pogovarjali in zbijali šale. Pater Tone nas je zabaval, ko pa je pokazal svojo moč s stiskanjem roke, smo vsi bežali.

Popoldne se jih je nekaj vrnilo domov, nekateri so se šli sprehajati ob vodi, drugi pa so zadremali v travi. Sprehajalci smo imeli priliko pokusiti čisto naravno vodo. Kako se je prilegla!

Ob koncu krasnega sončnega dne smo se odpravili domov. Pripraviti smo se morali za drugo mladinsko zabavo, pri Slovenskem društvu Melbourne.

Zelo lep dan smo imeli. Zahvala Mladinskemu odboru, ki nam je spet dal priliko, da se slovenska mladina sreča. – **Barbara Smrdel**

MOJO SRČNO KRI ŠKROPITE

MOJO SRČNO KRI ŠKROPITE
PO PLANINSKIH SONČNIH TLEH,
KAKOR SEME JO VRZITE
PO DOLEH IN PO BREGEH.

PÓMLAD IZ KRVI RODILA
CVETKE TISOČERE BO,
TER PRIJAZNO MI GOJILA
SVOJE NEŽNE HČERE BO.

DEVE ZORNE, DEČKI ZALI
BRALI BODO ROŽE TE,
V KITE BODO JIH SPRAVLJALI,
DEVALI JIH NA SRCE.

IN SRCE JIM BO OGRELO,
CVETJE ZRASLO IZ KRVI,
DA ZA ROD IN DOM PLAMTELO
BODE JIM DO KONCA DNI.

SIMON GREGORČIČ

*Slovenska mladina! Dva datuma ti bom predstavil
danes: Prvi je 25. JUNIJ 1991, drugi pa 16. JANUAR
1992. – Ali veste, kaj se je zgodilo v teh dveh dnevih?
Res bi rad dobil veliko vaših odgovorov. – Striček*

Poglej no,
devet
kuščarjev
se greje
na soncu ...
/ Lepše
povedano:
Skupina
melbournskih
mladincev
s p. Tonijem
pri Sugarloaf
Reservoirju /